

ala yekûte

Sayı (Hejmar) : 3

Eylül (Îon)

Fiyatı (Biha) : 3 DM.

BAĞIMSIZ BİRLEŞİK DEMOKRATİK KÜRDİSTAN VE SOSYALİZM İÇİN

DÜNYA BU UTANCIN ALTINDAN NASIL KALKACAK ?

(Geçen sayıdan devam)

Uluslararası Durum Üzerine

Kawa Birlik Konferansı Belge 1

Bugün biz dünyamızdaki değişmelerin belirttiğimiz temel çelişmelerin dinamiği doğrultusunda cereyan ettiğini söylediğimizde, bir çok çevreye bu, basit bir tekrar gibi görünmektedir. Oysa incelenen gerçeğin özü budur. Bununla önemli bir gerçeği vurgulamak istiyoruz. Dünyamızın çehresinde yüzyılımızın başlangıcından buyana bir dizi değişmeler olmaktadır. Bunları görmezlikten gelemeyiz, bunların üzerinden atılmayız. Ancak bütün bunları belirleyen çağımıza damga-

(devamı 16. sayfada)

İÇİNDEKİLER

İstiklal Mahkemeleri	s.3
Yeki Kaledonya ve Sömürgecilerin Tutumu	s.7
Devrimci Mücadelede İttifaklar	s.12
Okuyucu Mektupları	s.21
12 Eylül'ün 9. yılında	s.22
Kawa'nın 12 Eylül bildirisi	s.23

Bütün dünyanın gözleri önünde bir halk tarif edilmez vahşetler içinde katliamlarla yok ediliyor.

Faşist Saddam rejimi Kürdistan'ın Halepçe'sinde onbinlerce insanımızı zehirli gazlarla, kimyasal bombalarla katlediyor. Kimseden çıt çıkmıyor ! Aylarca halkımızın üzerine kimyasal bombalar yağmaya devam ediyor. Kimse yerinden kıpırdamıyor ! Bütün dünyanın yıllardır kullanımını yasakladığı, insanı acı çeke çeke öldüren; insanı işkence çekerek ölümüne götüren bu kimyasal bombalardan yüzbinlerce insanımız çocuğumuz, kadınıımız yaşlımız canını kurtarmak için sığınacak yer arıyor. Birisi kalkıp faşist Saddam diktatörlüğüne dur diemiyor ! Nerede kaldı, dünya halklarının kardeşçe dayanışması ! Nerede o hür dünyanın meşhur uluslararası hukuk kuralları, uluslararası örgüt ve kuruluşları ! Bütün bu olanlar karşısında bütün dünya utansın demeyip de başka ne diyeyim. Eminim ki şu anda büyük acılar içinde yaşayan Kürdistan halkından her neferin, yani her kürdün yüreğinden bu sesler yükselmektedir.

Evet, Kürdistan'da bugün yaşanan insanlık tarihine bir utanç, bir kara leke olarak geçecektir. Dünya Ermeni katliamıyla bir utanç yaşadı. Bu hala unutulmadı ve insanlık nefretle anıyor. Arkasından Kürdistan'da utançlar yaşandı. Yüzbinleri-

miz kırıldı. Hitler bunlardan ilham alarak, çok daha iyi bilinen "utancı" yaşattı, insanlığa : Yahudi Pogromu. İnsanlık her defasında nefretle bu "utancı" anıyor. Bugün faşist Saddam rejimi Güney Kürdistan halkımıza karşı tüm insanlığa meydan okurcasına, tüm insanlığı karşısına alarak bu "utancı" işliyor. Dün, Türk ve Alman egemen sınıfları sahnede idi. Bugün bunlara Arap-Irak egemen sınıflarının temsilcisi olarak faşist Saddam rejimi sahnede. Ne ilginçtir ki eski dostlarıyla birlikte... Dünya bu "utancı" da nefretle anacak, halkların cellatlarına bin nefret okuyarak, onları bin kez daha öldürecekler...

Halkımızdan onbinlerce kişinin Güney Kürdistan'dan Kuzey Batı Kürdistan'a geçerek faşist Türk makamlarına sığınması olayı Kürdistan'da yeni bir durum yarattı. Sömürgeci devletlerin aralarındaki en keskin çatışmalara karşın Kürdistan sorununda birlik olmaları yeni bir olay değildir. Her defasında da sömürgeci faşist diktatörlükler insanlık düşmanı çehrelerini daha da iğrenç ortaya koymaktadırlar. Son katliamlar ve sığınma olayında da Irak ve Türkiye'nin önceden anlaşlıkları apaçık ortaya çıkmaktadır. Irak, Türk ve diğer dünya basınına bakıldığında bu açıkça ortaya çıkmaktadır. Faşist Türk devleti yetkilileri de çeşitli demeçlerinde bunu gizleme gereğini duymadılar.

Aynı şekilde, rolü daha az olmasına karşı gerici İran sömürgecilerinin de bu katliamda rolünün olduğu gün gibi ortada. Bağımsızlığı ve özgürlüğü için, ulusal demokratik hakları için ayağa kalkan bir halk en barbar, en iğrenç yöntemlerle yok ediliyor. Günümüz dünyasına kara leke süren, ona cepheden en iğrenç yöntemlerle saldıran bu Kürdistan halkının düşmanları bütün insalığın düşmanlarıdır. Bunlar, Kürdistan halkına karşı yaptıklarıyla Hitleri geride bıraktılar. Bunlar, insanlık aleminden tutup atılmalıydılar. Dünya halkları, insanlık, bunlara karşı yaptırım uygulamalıdır. Onların, Kürdistan halkına karşı katliamlarında ellerini kollarını bağlamalıdır. Dünya halklarının geleceği ancak böylelikle aydınlığa çıkacaktır. İnsanlık bu faşist katilleri Hitler gibi yargılamalıdır. Bu yapılmazsa, bugün Kürdistan'da yaşanan "utanç", katliam ; yarın dünyanın bir başka köşesinde yaşanacaktır. İnsanlık tarihinde bir daha aynı "utanç"ları yaşamak istemiyorsa ; bu "utanç"ın sorumlularının üzerine gitmeli, onları yargılamalı, cezalandırmalı ve gereken tedbirleri almalıdır.

Biz Kürdistan'lı devrimcilere, Kürdistan'lı siyasi güçlere gelince... Önce elbette yeterli direniş yükseltemediğimizden kendimize saldırıları yöneltmeliyiz. Bütün güçlerimizi birlikte düşmana karşı seferber edemediğimizden utanmalıyız ! Sömürgeci karşı devrimci güçler, istediğimiz direniş yarattığımız taktirde bu katliamı gerçekleştirebilirlerdi de... Ancak durumumuzun, kazanımlarımızın, yerimizin çok daha farklı olacağı açıktı ...

Peki, ya Türkiye'deki "Sol"a ne demek gerekiyor ? Yeri geldiğinde "çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı-

nın", "devrimcisi" "komünisti" olduğunu iddia edenler, "Türk ve Kürt halkından proletaryanın temsilcisi" olduğunu iddia edenler, neden çıt çıkarmamaktadırlar ? Bırakalım Kürdistan'daki gelişmeler karşısında, insanlık düşmanı bu katliamlar karşısında sessiz kalmakla, "Kürt halkından da proletaryanın temsilcisi" olunabilinir mi ? Böyle bir şey dünyanın neresinde görülmüştür ? "Kürt ve Türk halkının bir tek çatı altındaki" mücadelesi böyle sessiz kalınarak mı yükseltilecek ? Kürdistan'daki katliama, sömürgeci işgalci boyunduruğa karşı yükseltilecek ses, Türkiye proletaryasının ve halkının da kurtuluşunu yakınlaştıracak halkların ortak devrimci mücadelesini yükseltecek, halklarımız arasındaki devrimci ittifakı, kardeşliği pekiştirecektir. Bu inançla Kürdistan halkına yönelen her saldırıda Kürdistan halkının yanında yer almak gerekmez mi ?...

Batılı emperyalistler, sömürgeci devletlere askeri ve ekonomik yardımlarda bulunarak halkımızın katliamını bizzat desteklemektedirler. Başta Almanlar olmak üzere, diğer batılı devletler kimyasal bombaların imalatında bizzat faşist Saddam rejimini desteklediler. Bu, Almanya ve Avrupa tarihi için bir başka kara lekedir. Hitler döneminde Yahudileri gaz odalarında katleden Alman finans kapitali, bu kezde "Made in Germany" mamulleri kimyasal gazlarla Kürtleri katletti ! Ve batılılar bütün bu yaptıklarını riyakârca bir kenara bırakarak, unutturarak Kürdistan sorununa sözde sahip çıkmaya çalışmaktadırlar. Tekelci sermayenin çıkarları hangi yönü gösterirse tabii... Bunun en açık ve iğrenç örneğini ABD sundu. ABD son dönemlerde, Kürt dostu kesilmeye başladı.

yıllardır Kürdistan halkının katliamında parmağı eksilmeyen ABD, aniden Kürt dostu kesiliverdi. Bugün ABD'nin Orta-Doğu'daki emperyalist çıkarlarından, İsrail dostunun çıkarlarından kaynaklandığını çok iyi bilmek zorundayız.

Sosyal emperyalist Rusya ise Kürdistan ve halkların düşmanı yüzünü bir kez daha gösterdi. Her Kürdistan'lı yurtsever, her Kürt bu düşman yüzü iyi tanımalıdır. Kendisine yurtsever diyen her kişi tanımak zorundadır da. Rusya İran-Irak savaşının sonlarına doğru Irak askeri gücünü yeniden takviye ve tamirden geçirecek, onun Kürdistan'a saldırmasında taze kan sağladı. Rusya imali silahlarla da Kürt halkı yıllardır katledildi ve katlediliyor. Ve çok ilginçtir, Kürdistan'a Birleşmiş Milletler tarafından kimyasal gazın Kürt halkına karşı uygulanmasını tetkik etmek amacıyla Irak'a gönderilmesi düşünülen heyetin gönderilmesinin tartışıldığı oturumda Sovyetler Birliği'nin delegesi Irak'tan yana tavır koyarak ve red oyunu kullanarak, heyetin Kürdistan'a gönderilmesini engelledi ! Bu ibret belgesi de hem S.B. tarihinde hem de Kürdistan tarihinde bir kara leke olarak yer alacaktır ! Bu oturumun ilgiç olan diğer bir yönü, ABD'de dahil bir dizi batılı devletin Kürdistan'a heyetin gitmesi yönünde oy vermesi ve öneriyi bizzat hazırlamasıydı. Son Gorbaçov dönemiyle Batılı emperyalistlerle bütün alanlarda uzlaşmaya özellikle itina gösteren S.B., bu kez istisnai olarak uzlaşmaya yanaşmadı ! Irak'taki Saddam'la olan ortak çıkarlar bunu engelledi. Ortak olan "sosyalist" çıkarlar mı ? Yoksa emperyalist çıkarlar mı ?

Bütün bu bir çok yönüyle yapılan değerlendirmenin ardından şunları eklemek gerekiyor.

Yüzbinlerce insanımız hala katliam tehikesiyle karşı karşıyadır. Güney Kürdistan'da kahramanca savaşan peşmerge direnişine rağmen bu durum böyledir.

Kürdistan halkı bütün olanaklarını harekete geçirerek bu vahşete engel olmalıdır. Dünya halklarını aktif desteğe çağırıyoruz. Uluslararası planda, uluslararası kuruluşlarda, devrimci diplomasiyi de kullanarak, tüm güç ve olanaklarla faşist sömürgeci Saddam rejimi ve diğer suç ortakları engellenmeli, ve de yargılanmalıydılar.

F. DİLÂN

İSTİKLAL MAHKEMELERİ

M. KALMAN

*11 Eylül 1920'de
Milletvekilleri arasında
yapılan seçim sonucu
oluşturulan İstiklal
Mahkemeleri'nin Türk
Devleti'nin şekillenmesinde
önemli bir yeri vardır.*

30 Ekim 1918'de Osmanlı Devleti İngiliz-Fransız-İtalyan emperyalist ittifakı karşısında yenilip Mondros Antlaşması'nı imzalamıştı. Bu antlaşmanın imzalandığı tarihteki sınırlar daha sonraki Türk Kurtuluş savaşını yönetenlerce Misâk-i Milli olarak adlandırılacaktı.

İşte bu Misâk-ı Milli olarak adlandırılan sınırlar içerisinde yaşayan, Kürt, Rum, Ermeni topluluklarında kendi milli hakları uğruna çalışmalarına girişince Türk Yönetici çevreleri müslümanlığa yaslanarak Türk Ulusal Kurtuluş savaşını örgütlemeye gitmişlerdi.

Ankara'da meclis ve hükümet oluşturulunca artık kendi programları çerevesinde birtakım iç ve dış uygulamalara girişiliyordu.

Hükümetin ilk yaptığı işlerden biride askerlik sorununa bir çözüm getirmektir. Çünkü Misâk-ı Milli içerisinde halihazırda bulunan askerler sadece iç güvenliği sağlamakla görevli oldukları gibi sayıca da oldukça azdılar. Ordu terhis edilmiş, silahları ise emperyalistlerce büyük oranda toplanılmıştı.

Savaşın yenik çıkan bir devletin halkın nazarında büyük bir prestij kaybettiği açıktır. Halk savaşıardan bıkmıştı, üstelik ciddi bir otoritede olmadığından çeşitli kargaşalıklar içerisindeydi. Fakat aynı zamanda çeşitli toplulukların örgütlenmeleri de vardı.

Ankara Hükümeti'nin Yunanlılar'a karşı savaşabilmek için askere ihtiyacı vardı. Hükümet, çeşitli çete birliklerini örgütleyebilmenin çabaları içindeyken aynı zamanda öncelikle asker sorununa bir çözüm getirmek zorunluluğunu hissediyorlardı. Ayrıca Çerkez Ethem kuvvetleri, Kuvva-i Milli çeteleri, azınlıklar ve çeşitli isyanlar karşısında kendi anlayışlarını egemen

kılabilmek için güçlü askeri bir yapıya ihtiyaçları vardı. Yanısıra dış güçlerle de savaşabilmek için ilk önce çözmek istedikleri sorunların başında askerlik sorunu geliyordu.

Olağanüstü olarak kabul edilen günlerde yasama organının (Millet Meclisi) kendi içinden seçtiği bir kısım üyelerce oluşturulan İstiklal Mahkemeleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin şekillenmesinde son derece önemli bir yer tutar.

Bilindiği gibi devlet bir üst yapı kurumu. Doğrudan bir sınıfa dayanır. Herhangi bir sınıfın kendi politika, ekonomi v.s gibi her türlü ilişkilerinin bir bileşeni olarak bir egemenlik aracıdır

Türk burjuvalarıda yönetmek için iktidar olmayı ilk anda hedefliyorlar. Egemen olma, yönetme hepsi kendi sınıf çıkarları içindir. Türk egemen güçleri iktidar olmanın kavgasını verdiklerinde kendileri açısından ne kadar engel varsa, onları aşmak için bir dizi önlemler alıyorlardı. Bu önlemlerden biri olan İstiklal Mahkemeleri gelip geçici olma düşüncesiyle kurulmuştu denilebilir mi? Hayır, demek gerekiyor. Çünkü birbiri ardında kurulan bu mahkemeler burjuvazinin sınıf hakimiyetini pekiştirmede önemli bir rol oynadığı için, her gelişme karşısında yeniden piyasaya sürülüyordu.

I. DÖNEM İSTİKLAL MAHKEMELERİ

1920-1923 yılları arasında oluşturulan ilk mahkemelerin kuruluşuna gerekçe, kuruluş kanununda da belirtildiği gibi düzenli ordunun kurulması ve yaşatılması için asker kaçakları sorununu çözmek biçiminde belirtiliyordu. Daha sonra yetkileri artırılarak vatana ihanet, soygun, yolsuzluk, cassusluk v.s. kapsamıyla genişletildi.

Bu mahkemelerin üye sayısı önce üçtü, sonra dörde çıkarıldı. Mahkeme meclis adına çalışıyordu. Türk Kurtuluş savaşına karşı işlenen her eylem suç kabul edilerek cezalandırılmaya gidiliyordu.

Bununla da yetinilmeyordu. 19 Mayıs 1925'de İsmet İnönü'nün

Samsun'daki konuşmasında "geçmiş suçlardan dolayı sahiplerinin cezalandırılacağı" doğrultusunda konuşunca İstiklal Mahkemelerinin üyeleri her türlü suçu zamana bakmaksızın ceza vermede kendilerini yetkili görürler.

İstiklal Mahkemelerinin kararları kesindi ve temyizi yoktu. Kararların uygulanmasında sivil-asker, herkes sorumluydu. Mahkemeler verdikleri kararlardan sorumlu tutulmazlardı.

Sanıklar tek, tek toplu yargılanırlardı. Önce, iddianame okunur ardından ifade alınır sonrada karar verilirdi. Verilen bu karar çoğu kez "vicdani"(!) kanaatlere göre olurdu. Delil pek aranmazdı. Vicdani kanaat, idama kadar her türlü cezayı verebilirdi.

Vicdanın nereye kadar, nasıl işlediği de bellidir. İzafi bir kavramın, kişileri, hiç bir kural tanımaksızın böylesine bir mahkeme ile yargılamanın acaba hangi vicdani yönü vardır. Biz buna vicdansızlık desek daha doğru olacak.

Hiçbir savunma avukatının tutulmasına izin verilmeyen bu mahkemelerde adet yerini bulsun diye iddianame hazırlanır ve ardından da vicdansızlık başlardı.

Ankara İstiklal Mahkemesi başkanı Ali Çetinkaya bakın ne kadar güzel izah ediyor ; "Bir aydır Kırşehir, Kayseri, Sivas, Tokat, Amasya Samsun, Trabzon, Gümüşhane, Erzurum, Rize, Giresun havalisi devrettik" diye 22 Aralık 1925 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde açıklaması çıkar. Böylesine jet bir turistik gezi yapan mahkeme üyelerinin bu kadar cezayı, uyur-gezer olarak verdikleri açık. Yoksa normal bir mahkemenin yapacağı işler değil bunlar. Fakat günümüzde herhalde İstiklal Mahkemeleri çok ciddi olarak eleştirildikleri ve engizisyon mahkemeleriyle bir tutuldukları için günümüz Türkiye'sinde ellerinde suç unsuru olmadığı halde yıllarca zindanlarda tutulan, davaları uzatıldıkça, uzatılan bir çok kişinin durumu da eskisinden farklı değil.

Hak, hukuk adma tersine en küçük insani hakları bile ortadan kaldıran bir anlayış nasıl vicdani olabilir.

M. Kemal'in büyük dostlarından Ali Çetinkaya'nın bir tavrı bazı şeyleri daha iyi izah ediyor.

Şapka giymenin suç olmadığı bir ülkede, Vakit Gazetesi habercisi şapka giydiğinden dolayı hapse atılmak istenir. Tesadüf o ki, o günlerde

M. Kemal Kastamonuya kılık, kıyafet üzerine açıklamalarda bulunmak için gidecektir. Mahkeme bu sefer farklı tavır takınır. Tabii ki tutuklanmadan vazgeçilir. M. Kemal Kastamonu'dan dönüşünde Ali Çetinkaya kendisini şapkayla karşılar.

Duruşmalar halka açık yapıldı. Ayrıca yayın yoluyla da halka duyuruldu.

Her mahkeme kendi görev bölgesi içerisinde çalışabilirdi. Bir başka bölgeye müdahaleler ancak meclis kararları sonucunda yapabiliyordu.

Türk Kurtuluş savaşının ilk dönemlerinde 11 Eylül 1920'den 31 Temmuz 1922'ye kadar kısa bir müddetlik boşluğun dışında 12 İstiklal Mahkemesi ve 1922'den 1923 Mayıs'ına kadar iki tane olmak üzere toplam 14 İstiklal Mahkemesi oluşturuldu.

Ankara İstiklal Mahkemesi bu arada devamlı çalıştı. Diğerleri 17 Şubat 1921'de önce kaldırıldı, daha sonra Ağustos 1921'de tekrar yeniden kuruldu.

İstiklal Mahkemeleri Fransız Burjuva Devriminden (1789) esinlenerek kurulmuştu. İstiklal Mahkemelerine yönelik eleştiriler olduğunda bu mahkemelerin savunucuları Fransa'daki mahkemeleri örnek göstererek eleştirileri göğüslemeye çalışıyorlardı.

İstiklal Mahkemelerine ilişkin anılar oldukça az yazılmıştır. Belgeler ise T.B.M.M. arşivlerindedir. Konya ve Elcezire Mahkemesinin tutanakları Türk İnkılap Tarihi Enstitüsündedir.

Belgeler genellikle, duruşma dosyaları, karar defterleri ayrıca mahkemelerin yazışmalarından ibarettir. Mahkemelerin çalışmalarına ilişkin ve meclise verilen raporlar arşivlerde yoktur.

Mahkemelere ilişkin geniş bilgiler Hakimiyet-i Milliye, Babalık, Açık Söz gibi gazetelerle, karar defterlerinde genişçe yararlanabilecek bilgiler vardır.

Diyarbakır ve Sivas İstiklal Mahkemelerine ilişkin belgeler ise arşivlerde yoktur. Bu mahkemelerin esasta baktıkları davalar Kürt ayaklanmalarına ilişkindir. Koçgiri Ayaklanması ile Şeyh Sait ayaklanmalarına bu mahkemeler bakmıştır. Bir çok tarihi gerçeğin gizlenmesi Türk Devletine yarar sağladığından özellikle bu mahkemelerin tutanakları, belgeleri kaldırılmıştır.

İstiklal Mahkemelerinin incele-

mesi herşeyden önce bize kurulmakta olan devletin siyasal yapısı hakkında da bizi aydınlatmaktadır.

ASKER KAÇAKLARI SORUNU

Askerden kaçma her savaş döneminin "normal" sayılan ve görülen olaylarından biridir. I. Dünya savaşı sırasında da bir çok cephe de bu tür kaçaklara çokca rastlanılmaktaydı. Gerek halkın sınırlıda olsa savaştan nefret etmesi, ölüm korkusu savaşın Osmanlı'ların aleyhine gitmesi, v.s. gibi nedenlere savaştan bir çok insan kaçıyordu.

Osmanlı Devleti yenilgiyi kabullenip antlaşmayı imzalayınca işler dahada kötüleşmişti. Antlaşma gereğince ordu terhis edilip yalnızca iç güvenlik için sınırlı asker bırakılınca Türk Kurtuluş savaşı sırasında ilk anda derlenmeye çalışılan ve tekrar yaratılmak istenen ordu için birçok insanın kaçması karşısında Meclis yeni önlemler almaya çalıştı. 1918 yılında kaçakların sayısı 300 bin olarak gösterilmektedir. Üstelik asker kaçakları kendi memleketlerine gittiklerinde koşullarında olumsuzluğundan çeşitli kanun dışı denilecek davranışlarda bulunuyorlardı.

Kaçaklara karşı giderek sert önlemlerin alınmasına rağmen bu sayı giderek artıyordu. Savaş sonrasında kaçaklara karşı sert cezalar alınmıyordu. Ceza kanununun da bununla ilgili cezalar çok azdı. Hapis, pranga, darp en çok başvurulan yöntemlerdi. Asker kaçakları bu duruma dünden razıydılar çünkü böylelikle muhtemel bir ölümden kurtulmuş oluyordular.

Askerden kaçanlar bazen beraberinde silahını, cephanesini veya atını da götürüyordu. Bu durum aynı zamanda sıkıntısı çekilen silah, cephane, erzak v.s. gibi orduda çok az bulunan malzemenin dahada azalmasına neden oluyordu. Aynı zamanda kaçacakların artması çeşitli askeri birliklerin görevlerini yerine getirmemesinde yolaçlıyordu. Öyleki yiyecek ve cephane depolarını koruyabilecek asker bulmakta bile zorluklarla karşılaşılmaktaydı.

Asker kaçakları gittikleri yerlerde çeşitli çete örgütlenmelerinin de maddi temelini oluşturuyorlardı. Kaçakları yakalamak için görevlendirilenler bile kaçmaktaydılar.

Orduda yeniden düzenlemeye geçildiğinde bu konuda daha sert

önlemler alınmaya başlandı. Alınan ilk tedbirlerin çoğu kişisel ve keyfiydi. Hiç bir kuralı da yoktu. Son derece ağır cezalar da uygulanmaktaydı. Öyleki yakalananlar bazen sıraya diziliyor ve her on kişiden biri kurşuna diziliyordu, ibret olsun diye. M. Kemal'de bu doğrultuda çok sert önlemlerin alınmasından yana emirler vermekteydi.

Cephenin hemen gerisinde üçer aylık dönemleri kapsayan sırayla askere alınma biçiminde bir uygulama olmasına rağmen yinede kaçaklara karşı önleyici ciddi bir tedbir alınmıyordu. Öyleki bazı bölgelerde bu kaçaklar yanyana gelip guruplar halinde çeşitli olaylara karışmaktan geri durmuyorlardı. Bazı bölgelerde taburlardaki er sayısı 80-100'den 3-4 kişiye kadar düşmüştü.

Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri ilk dönemlerde asker kaçaklarına karşı, kaçakların mallarına el koyma, evlerini yıkma veya yakma gibi yöntemleri uyguluyorlardı.

KANUNUN ÇIKIŞI

Mecliste Atatürk Döneminin Dışişleri Bakanı Tefik Rüşü Aras olağanüstü mahkemelerin kurulması için teklif yapınca bu konunun tartışılmasında gündeme geliyordu.

Öncelikle Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarılmış sonrada bir kanunla olağanüstü yetkilere sahip İstiklal Mahkemeleri oluşturulmuştu.

11 Eylül 1920'de 21 nolu kanunla - Firariler Hakkında Kanun - başlığı altında şu maddeler çerçevesinde yürürlüğe girmiştir.

Madde-1) Muvazzaf ve gönlü ile hizmet-i askeriye dahil olupta firar edenler veya her ne suretle olursa olsun firara sebebiyet verenler ve firari derdest ve sevkinde tekasül gösterenler ve firarileri ihfa ve ilbas edenler hakkında mülki ve askeri kavanin de mevcut ahkâm ve indel-icap diğer güna mukarrerat-ı cezalamaya müstakilen hüküm ve tenfiz etmek üzere B.M.M. azalarından mürekkep İstiklal Mahkemeleri teşkil olunmuştur.

Madde-2) Bu mahkemeler üyesinin adedi üç olup B.M.M.

ekseriyet-i arasıle intihap ve içlerinden birisi kendileri tarafından reis ad olunur.

Madde-3) İş bu mahkemelerin adedini ve muntikalarını heyet-i vekiliyenin teklifi üzerine B.M.M. tayin eder.

Madde-4) İstiklal Mahkemesinin kararları kati olup infazına bilumum kuva-yi müsellaha ve gayr-i müselliha-i devlet memurudur.

Madde-5) İstiklal Mahkemelerinin evamir ve mukarreratını infaz etmeyenler veya infazında taallül gösterenler iş bu mahkemeler tarafından taht-ı mehkemeye alınır.

Madde-6) Her İstiklal Mahkemesi ketebe ve müstahdeminin maaşatı şehri yüz lirayı geçmiyecektir.

Madde-7) Her İstiklal Mahkemesi vazifeye mübadereti anında firari ve bakaya efradının bir müddet-i muayene zarfında icabetini teminen her türlü vesait-i tebliğiyeye müracaat eder.

Madde-8) İş bu kanun tarih-i neşrinden muteberdir.

Madde-9) İş bu kanunun icrasına B.M.M. memurdur.

İstiklal Mahkemelerinin Fransız İhtilal Mahkemelerinden bir farkıda mahkeme üyelerinin meclis dışından seçilmemesiydi.

Askeri ve sivil memurlar mahkemelerin emirlerini yürütmekle zorunlu kılınmışlardı. Bu durum mahkemelere idari yönde bir güçlülük kazandırmaktaydı.

Meclis asker toplama sorununun yanısıra vergi sorununda çözüme yoluna başvuruyordu. Bu nedenle yargı yetkisininde üzerine alınca işlerin daha iyi yürüyeceği inancından kaynaklanıyordu. Haliyle kısa bir süre sonra yetkileri, vatana ihanet, yolsuzluk, casusluk ayaklanma v.s. gibi konularında kapsadı.

İlk önce 14 bölgede İstiklal Mahkemelerinin kurulması için önerge verildi. Bunun dört tanesi Kürdistan'daydı. Fakat İsmet İnönü'nün önerisiyle değiştirildi. İlk anda yedi bölgede kurulması kararlaştırıldı. Daha sonra bu sayı sekize çıkarıldı.

Bunlar, Ankara, Eskişehir,

Konya, Isparta, Kastamonu, Pozantı, Diyarbakır, Sivas İstiklal Mahkemeleri idi. Mahkemeler son biçimini aldıktan sonra bir bildiri yayınlayarak, asker kaçaklarının teslim olmaları halinde affedileceklerini duyuruyordu.

Birinci dönem İstiklal Mahkemeleri genel olarak hemen aynı türden davalara bakmışlardır. Kastamonu ve Elcezire mahkemeleri bu türden mahkemelerdi. Fakat Konya, Samsun, Yozgat İstiklal mahkemeleri bölgelerinde meydana gelen ayaklanmalara da bakmışlardır.

Konya İstiklal Mahkemesinde yargılananların çoğu birinci ve ikinci Konya ayaklanmasına katılmışlardı. Mahkeme özellikle ikinci ayaklanmaya katılmış olanlara karşı sert önlemler almıştı.

Samsun İstiklal Mahkemesi ise Pontusculuk ve Koçgiri ayaklanmasına ilişkin davalara bakmıştır.

Bilindiği gibi Rumlar Karadenizde Pontus Devleti kurmak için bir takım faaliyetlere girişmişlerdi. Hatta çeteler oluşturulmuş, bu arada bir dizi olayda meydana gelmişti. Sovyet elçisi Aralov, Türkiye'ye ilişkin anılarında Ankara'ya giderken yolda birçok Rum'un cesedine rastladığını yazmaktadır. Türk yetkilileri bu rakamı oldukça düşük göstermişlerdir. (12 bin civarında.) Fakat durum hiçte resmi kayıtları doğrulamamaktadır.

Merkez ordusuyla, kötü ünlü Topal Osman çetelerinin birlikte Koçgiri'de büyük katliamlar yaptığı da anılarda tazedir. Birçok kişinin Samsun İstiklal Mahkemesinde yargılanmasının bir nedeninde sanıkların sayısının fazlalığından ötürü, bölge mahkemelerine dağıtılmalarının bir sonucuuydu.

Yozgat İstiklal Mahkemesinde, Koçgiri ayaklanmasına katılanlarla Yozgat ayaklanmasına katılanlar bu mahkemede yargılanmışlardır.

İstiklal Mahkemeleri sorunu sürekli mecliste konu olmuştur. Mahkemeler birçok yönden tartışılarak 31 Temmuz 1922'de "İstiklal Mahkemeleri Kanunu" adı altında yeniden biçimlendirildi. İstiklal Mahkemelerinin yetkileri kısıtlandı. Savcıların yetkileri artırıldı. Ayrıca idamların infazı yetkisi meclisin yetkisi dahiline alındı. Normal mahkemelere benzer şekile dönüştürüldü. 1 Ağustos 1922'de de Meclisce görevlerine son verildi. Fakat Pontusculuk Karadeniz de hız kazanınca Amasya'da yeniden İstik-

lal Mahkemesi kuruldu. Ancak mahkeme bir ay görev yaptı.

Yunanlılar Ege'de yenilgiye uğratıldıktan sonrada bu bölgede "geçmişin hesabını sormak için" mahkemeler kurulmasına karar veriliyordu.

a) Bursa ve Eskişehir çevresinde

b) Kütahya, Aydın, Denizli çevresinde

c) İzmir ve çevresinde olmak üzere üç tane İstiklal Mahkemesi kuruluyordu.

Yine aynı dönemde Kürdistan'da

Diyarbakır ve çevresinde Elcezire İstiklal Mahkemesi kuruluyordu. Ayrıca 8 Aralık 1923'de İstanbul'da da İstiklal Mahkemesi kurulmasına

gidiliyordu. Neden açıldı. Mahkemelerin kaldırılmasıyla birlikte eski

tip sorunlar hızla yine yaygınlık kazanıyordu. Çünkü toplumsal ve

siyasal sorunlar hemen, hemen aynı biçimde sürüp gidiyordu. Yönetici

konumunda olanlar daha rahat hareket edebilmek için, tekrardan denetimi mahkemeler aracılığıyla da olsa, sağlayacaklarını düşünerek bu yola başvuruyorlardı.

İstiklal Mahkemelerinin dışında da yargılamalar yapılmaktaydı. Bunlar genellikle mahkemelerin kurulmadığı veya çalışmalarına son verildiği dönemlerde görev yaparlardı. Harp divanları ve ceza mahkemeleri bunun örnekleridir.

Ayrıca İstiklal Mahkemelerinden önce veya onların çalışmaları sırasında bazı kumandanlar keyfi cezai uygulamalarda bulunuyorlardı. Yine bazı yerlerin ele geçirilmesi ile birlikte buralarda harp divanları kuruluyor ve bölgesel kararlar alınabiliyordu.

İstiklal Mahkemelerine son verilince mahkemelerin baktıkları davalar harp divanlarına ve normal mahkemelere devr ediliyordu. İstiklal Mahkemesi tekrar göreve başlayınca da tekrar kendilerine devr ediliyordu.

19 Aralık 1921'de Vatana ihanetten idam cezası yiyenlere af çıkarılıp, cezalarında müebbede çevriliyordu. Af, sıkça başvurulan bir yöntemdi.

Bundan amaçlanan ise insana duyulan ihtiyaçtı.

İstiklal Mahkemelerinin bir programının olduğu söylenemez. Amaçlanan etrafa korku ve dehşet saçarak, keyfi uygulamalarla "halkı yola getirmektir" (!)

II. DÖNEM İSTİKLAL MAHKEMELERİ

II. Dönem İstiklal Mahkemelerinin baktıkları davalar kuşkusuzki diğer dönemdekinden pek farklı değildir. Aradaki fark ise 1923'te T.C.'nin emperyalist devletlercede tanınmasından sonra M. Kemal'e muhalif olanları ve Kürt Ulusal Kurtuluşunu yok etmek ve sindirmek için kuruluyordu.

Diyarbakır'da kurulan İstiklal Mahkemesi (Şark İstiklal Mahkemesi) Şeyh Sait İsyana katılanları yargılamak içindi. Mahkeme kısa bir sürede iddiannameyi hazırlayıp her zamanki gibi keyfiyet ve "vicdani" kanaate dayanarak acil kararlar alıyordu. Şeyh Sait Ayaklanmasına katılanları birer-ikişer günlük aralarla guruplar halinde yargılayarak idam ettiriyordu. Sanıkların duruşmalarında çoğu kez Türkçe tercüman bile yoktu.

21 Haziran 1925, Şeyh Sait ve arkadaşlarından 47'si şehrin Siverek kapısı dışında idam edildiler.

Mahkeme heyeti daha sonra Urfa ve Elazığ'a giderek oralarda da bir çok cezalar yağdırmışlardı. Hapis cezaları genellikle askerlikten firar edenlere veriliyordu.

Şeyh Sait Ayaklanmasını mahkeme "Kürt Devletini kurmak için" yapıldığını açıklamıştır. Hatta İstanbul'a dinlenmeye giden mahkeme savcısı Süreyya Bey "Kürt İhtilalinin İç Yüzü" adlı bir konferansıda kendi seçim bölgesinde düzenlemişti.

Ayrıca ayaklanmada buldukları gerekçesiyle idam edilenlerin yakınlarının veya eylem arkadaşlarının intikam alabilecekleri düşünceyle ve bir diğer yönüyle de halkın batıda asimilasyona uğratılması için sürgün politikasında bu arada yapılmıştır. Sürgün Van ve Mıdyat'taki "İsyana edebilecek ailelere" kadar uzanmıştı.

Şark İstiklal Mahkemesi ayrıca 9-12 Ağustos tarihlerinde Raçtokan ve Raman'da meydana gelen olaylardan dolayı buradaki davalarla da ilgilenmiştir. Şeyh Sait ayaklanmasından 7-8 ay sonra meydana gelen Hazro olayı sonrasında da bir çok kişiyi yargılayıp idam etmişlerdir.

Şeyh Sait ayaklanmasından sonrada Kürdistan'ın bir çok yerinde yer yer çeşitli başkaldırıları oluyordu. Örneğin 44. Tümenin 12. Alayı Batman köprüsünde pusuya düşürülüp 100 askeri öldürülüyordu.

Keza Nusaybin yakınlarında bulunan askeri birliklerde 10-11 Mart 1926'da basılıyordu. Haço'nun önderliğindeki kuvvetler yanlarına Süryanileride alınca, Miran aşiret reisi Naif'in ve Viran Şehirdeki Paşazadelerin de bunlara katılmasıyla Türk yetkilileri korku ve telaşa düşüyorlardı. Bu nedenle çok daha ciddi tedbirler alıyorlardı. Uçaklar ve askeri birliklerin sayısının artırılmasıyla birlikte üstünlük sağlıyark, mahkemeler aracılığıyla da bu durumlarını pekiştiriyorlardı.

Şark İstiklal Mahkemesinin görevine 12 Mart 1927'de son veriliyordu. Toplam olarak mahkeme 213'ü gıyaben olmak üzere 420 kişiye idam cezası veriyordu.

Ankara İstiklal Mahkemesinin baktığı en önemli dava M. Kemal'e muhalif olan Terraki Perver Cumhuriyet Fırkası davasıdır. Bu parti Şeyh Sait Ayaklanmasını desteklemediği halde, M. Kemal tarafından suçlanarak mahkemeye sevk edilmişti.

Keza Terraki Perver Cumhuriyet Fırkası yandaşı olarak bilinen bazı gazetelerde kapatılmış ve bazı gazete yazar ve sahipleri kovuşturmalara uğratılmışlardı.

Ankara İstiklal Mahkemesinin baktığı en önemli davalar ; telgrafçılar, kömünistler, gazeteciler, Erzurum ve Rize olayları davaları ile birlikte İzmir suikastı en önemlileridir.

İstiklal Mahkemeleri Türk Burjuvazisinin üstünlüğünün bir parçası olarak kabul edilmelidir. Türk burjuvazisinin cılızlığı, uluslararası bağlarda zayıf ilişkilerinin bulunması feodalizme karşı yönelmemesi, ekonomik yapıda değişikliğe gitmemesi onun üst yapıda daha sert tedbirler almasına neden olmuştur.

İstiklal Mahkemeleri üzerine açıklama yapanların ortak olarak değerlendirildikleri noktalar çoktur. Bu konuda çalışma yapmış olanlardan Kandemir mahkemelerin sertlik politikasını İsmet İnönü'ye bağlamaktadır.

Hüseyin Cahit ise "önce ortalığı susturmak ve bastırmak" gayesini güttüğünü ileri sürmüştür. Bu mahkemeleri hukuk mahkemeleri olarak adlandırmak hiçte doğru bir yaklaşımı getirmez. En basit insan hakkının ve demokratik yönünün bulunmadığı bu mahkemeleri "İhtilal Mahkemeleri" olarak adlandırmak doğru değildir. Hıfzı Veldet Dede oğlu bile bu mahkemeleri

"Tehdiş mahkemeleri" olarak değerlendirmiştir.

Celal Bayar ise mahkemelerin oynadığı rolü över. "Mühim kuvvetlerimizden biriydi" der. Ayrıca mahkemelerin kuruluş sebebinin ise "Milli Mücadelenin Gayesini temin etmektir" diye açıklar ve mahkemelerin Millet Meclisini korumak için oluşturulduğunu belirtir. Millet Mecilisinin gayesine engel olacak olan herşey vatan hainliği olarak ileri sürülüp cezalandırmalara gidiyordu.

İSTİKLAL MAHKEMELERİ BAĞIMSIZ MIYDI ?

Mahkemelerin sözde bağımsız olduklarını gösteren en güzel kanıtlardan biride İsmet İnönü'nün sözleridir. İnönü, Hüseyin Cahit Yalçın'a ; "Güçlü bir kalem, ateş püskürerek yazıyordu. Öyle bir sırada nereye doğru bizi götürdüğünü bilmediğimiz bu kalemi serbest bırakamazdık. Ama artık geçmiş silinmiştir. İstedığınız gibi çalışabilirsiniz. Hiçbir düşmanlıkla karşı, karşıya değilsiniz" diyordu. Bu gibi sözlerin de bizlere bu mahkemelerin nasıl dışarıdan yönetildiklerini bir güzel açıklamaktadır.

İstiklal Mahkemelerinin siyasi iktidarın emriyle hareket ettikleri açıktır. Gerek M. Kemal'in gerekse İ. İnönü'nün mahkemelere yazdıkları direktif veya mektuplar bu mahkemelere ait dökümanlarda rastlanılmaktadır.

M. Kemal'in yakın arkadaşlarından Kılıç Ali anılarında vazifelerini yaparlarken hatırlar ve gönüle kapılarını kapadıklarını, çok ciddi araştırmalardan sonra cezaları verdiklerini üstelik halka açık yapıldığını belirtir. (Bkz. İstiklal Mahkemeleri Hatıraları Kılıç Ali s.9)

Ama hatıralarını yazdıklarında dahi dürüst olmayan bu kişilerden adalet ve hukuk beklenebilirmiydi ?

Örneğin, İzmir suikast olayında M. Kemal, İzmir'e gelir. Çeşme'de balo verir. İstiklal mahkemesi üyeleride balodadırlar ve M. Kemal onlara çıkışır. "Neden Kazım Karabekir'i mahkemede konuşturdunuz" diye. Çünkü K. Karabekir sanıktır. Onun açıklamalarından M. Kemal rahatsız olmuştur. Mahkeme üyelerine baskı yapması bu yüzdendi. (Bkz. Ergün Aybars İstiklal Mahkemeleri s.352)

M. Kemal aynı tavrını eski Dersim milletvekili, Avrupa'da isim yapmış

YENİ KALEDONYA VE SÖMÜRGEÇİLERİN TUTUMU

Fransa'da son yıllarda

*Yeni Kaledonya sorunu, en çok tartışılan
ve dikkat çeken, Fransız emperyalizmini tedirgin
eden sorunlardan biridir. 1984 yılında*

*Yeni Kaledonya'daki mevcut olan Kanaky örgütlerinin
bir araya gelerek cephe ve geçici hükümet kurmaları,
Fransız sömürgeci çıkarlarına karşı doğrudan
eylemlere girişmeleri Yeni Kaledonya'nın tarihinde
yeni bir dönemin açıldığını gösteriyordu.*

R. NAWXOŞ

Eylül 1984 yılı Yeni Kaledonya'nın "Caldoches"ları (Kaldoş, beyaz azınlık için deniliyor) için kabustu. Böyle bir olayın tekrar yaşanmaması için Fransız emperyalizmi on binlerce askerini Yeni Kaledonya'ya yığıyor ve herhangi bir yerli kıpırdanmasına karşı tüm örgütsel tedbirleri alıyordu. Fakat, FLNKS* (Front de Liberation National Kanaky Socialiste) Militanları 22 Nisan 1988'de Jandarma Tugayını basmalarıyla birlikte, yeniden Yeni Kaledonya başka bir deyişle büyük toprak sorunu gündemleşti. Bu baskının esas amacı, askeri ablukanın kaldırılması, insanlık dışı uygulamalara son verilmesi, arabulucu istenmesiydi. Fakat, Kanaky gerillalarının bu istemleri, Fransız emperyalizminin çıkarlarıyla uyumadığından bu istemlere diyalokla değil, katliamla karşılık verildi. Bu katliamda yaralı olarak ele geçen Kanaky gerillardan Alphonse Dianow başta olmak üzere, diğer bazı gerillalar işkence sonucu katledildiler. Kamuoyunun zorlaması sonucu, bu olayla (Ouvéa olayı) ilgili Paris tarafından görevlendirilen General Berthier ve Rouchaud'da hazırladıkları raporda işkence ile öldürme olayını gizleyemediler. Fransız emperyalizmi yapmış olduğu bu katliamı, sadece Kanaky'lerin mücadelesini durdurmakla sınırlı değildir. Bu katliamı, DOM-TOM (Departement d'Outre Mer et territoire

d'Outre Mer) halklarına bir göz dağı ve tehdidi de içeriyordu. Çünkü Fransız emperyalizmi diğer "karacıların" "vahşilerin" ve "kan emicilerin" "Kanaky teröristlerinin" bu eyleminden cesaret alarak, bu tip eylemlere daha doğrusu ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi vermelelerini engellemek için gerekliydi. Bu katliamda 21 Kanaky yaşamını yitirdi. 29 Ekim 1987'de on Kanaky'in öldürülmesinin failleri olan yedi katil, Nouméa Mahkeme'since "nefs-i müdafaa"² sayılarak beraat ettiler. Adalet beyazlar için vardı. Siyahlara ise adaletsizlik uygun görülüyordu. Ekim 1987 Mahkeme kararı Kanaky halkına karşı adaletsizliğin adalet olduğunu açık bir şekilde ortaya koydu. Bugün Fransız emperyalizmi on binlerce askerini Yeni Kaledonya'ya yığmış bulunmaktadır. Bu askerler Fransız emperyalizmine göre : "Demokrasinin oluşturulması ve insani yardım yapmak amacıyla" bulunmaktadır. Bu açıklama realite'yi ifade etmemektedir. Askerlerin orada bulunmasının tek bir amacı vardır. O da : Yeni Kaledonya'yı sömürgeci statüsü içinde tutmaktır. En basit olayda sömürgeci ordu askerleri, Kanaky köylerini basarak terör estirmektedir. Bu saldırı ve baskılar ister istemez Kanaky halkında karşı tepki yaratmakla birlikte bu örgütlerin radikalleşmesini de sağlayacaktır. Eylül 1987'de FLNKS liderlerinden Yéwené Yéwené, iki jandarmının

ölümüyle sonuçlanan olaylardan sonra yapılan baskı ve teröre karşı şu açıklamada bulunmaktaydı. "Kanaky halkı, aşağılanmaktan, bitkin düşünceye dek izlenmekten bıkmıştır. Durum gittikçe radikalleşiyor. Kanaky halkı mukavemet etmektedir. Fransız halkının Alman işgalinde olduğu gibi. Burada halk yengin çıkacaktır. Fransız halkı nazizmi altetti, Kanaky halkı, sömürgeci işgali alt edecektir."

Yéwené Yéwené'nin yukarıda belirttiği gibi bugün bir "radikalleşme" söz konusudur. Kanaky halkı, sömürgeci işgalin kendiliğinden kırlamayacağını bilmektedir. Son yıllarda girişilen gerilla eylemleri, toplu gösteriler ve oturma eylemleride gösteriyorki, Yeni Kaledonya'daki mücadele radikalleşmektedir. Son günlerde Fransız sömürgeci burjuvazinin sesi "Le Figaro" gazetesi dahi Yeni Kaledonya'da gelişen partizan mücadelesini gizleyemiyor. Önceki yıllarda FLNKS yöneticilerinin böylesi bir eğilimi yoktu. Yeni Kaledonya'nın "coğrafik durumu, nüfus, araç ve gereç ve geleneklerden"⁴ (silah kullanma alışkanlığı vb.) hareketle silahlı mücadeleyi red eden Jean Marie Tjibaou, bugün "halkı zor kullanmaya" çağırabilmektedir.

Kanaky halkının, yürütmüş olduğu anti-sömürgeci mücadelenin kavranabilmesi için, Yeni Kaledonya'nın tarihçesi hakkında kısada olsa bir ön bilginin verilmesi,

Kanaky gerçeğini dahada anlaşılır kılar.

Kanaky ismi, beyazlar tarafından, Yeni Kaledonya'da yaşayanlara denir. Bu kelime Polenez dilinde insan anlamına gelmektedir. Yeni Kaledonya ismi ise, 1774'te bu adayı keşif eden İngiliz Kaptan'ı James Cook tarafından, bu adayı diğerlerinden ayırmak için kullanıyor. James Cook (aynı zamanda Avustralya'yı keşfedenidir.) Yeni Kaledonya'yı başlangıçta Yeni Zellanda'nın bir parçası olarak düşünür. Fakat daha sonra bu hususta yanlışlığını kabul eder. Yeni Kaledonya takım adalarının yüzölçümü 19,103 km² dir. Yeni Kaledonya, 1500 km Avustralya'dan, 1700 km Yeni Zellanda'dan, 10.000 km Amerika'dan, 20.000 km Fransa'dan uzak olan, Yeni Zellanda'nın ardı sıra Pasifik'in en büyük adasıdır.

24 Eylül 1853'ten beri, Yeni Kaledonya Fransız sömürgecilerinin egemenliğindedir. Bu ülkenin Fransız kolonicileri tarafından ilhak edilmesiyle birlikte, Fransa "Büyük toprağa" nüfus yerleştirmeyi planlıyor ve uyguluyor. Bu yöndeki faaliyetler III. Napoleon dönemine rastlamaktadır. O Yeni Kaledonya'luların iradelerine rağmen, kendi sömürgeci çıkarlarından hareketle, bu ülkeye yönelik olan planlarını şöyle formüle ediyordu :

- Ticari ve askeri üstlerin kurulması

- Yeraltı ve yerüstü kaynaklarının işletilmesi

- Adada kürek mahkumları için bir toplama kampının oluşturulması, yani ada açık bir cezaevi durumuna getirilmek isteniliyordu.

Beyazların Yeni Kaledonya'ya ayak basmalarıyla birlikte, Kanaky halkının 28 ayrı dili konuştuğunu fark ettiler. Fransız sömürgecileri bu durumdan yararlanarak, "Maymunlar gezegeninden" "Fransa'nın yüksek çıkarları" adına bu "Cannibale"lere (yamyam) Fransız "uygarlığını" götürüp "Vahşilikten" kurtarmaya çalışıyordu !

Fransız sömürgecilerinin Kanaky halkına karşı giriştiği zorbalığa ve teröre karşı Kanaky halkı hiç bir dönem sessiz kalmadı. Kanaky'ler çeşitli vesilelerle baskı ve zorbalığa karşı ayaklandılar. 1878 yılında "Büyük Şef Ataii" önderliğinde gelişen hareket 18 ay sürdü. Ayaklanma Fransız sömürgecileri tarafından kanla bastırıldı. Ayaklanmanın

önderi "Büyük Şef Ataii" bir hain tarafından kallesçe katledildi. Binlerce isyancı katledildi. Sağ kalanlar ise çeşitli adalara sürgün edildiler. Böylece Fransız emperyalizmi Yeni Kaledonya'daki sömürgeci pozisyonunu "sağlam" temellere oturttu. Daha sonrada bir dizi hareketler olmuştur. Fakat, 1980 sonrası, Kanaky'lerin bağımsızlık mücadelesi daha örgütlü bir biçim aldı. Mücadeleye omuz veren 5 büyük örgüt 1984 Eylülünde bir araya gelerek FLNKS'i oluşturdu. Bu örgütler şunlardır :

- Union Caledonienne (U.C) - Kaledonya Birliği-

- Front Uni de Libération Kanaky (F.U.L.K) -Kanaky Birleşik Kurtuluş Cephesi-

- Union Populaire Malenesien (U.P.M.) -Malezya Halkının Birliği-

- Parti de Libération Kanaky (Palika) -Kanaky Kurtuluş Partisi-

- Parti Socialiste Caledonien (P.S.C) -Kaledonya Sosyalist Partisi-

- Libération Kanaky Socialiste (L.K.S.) -Sosyalist Kanaky Kurtuluşu-

24 Haziran 1984'te yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerini boykot eden Kanaky'lerin, % 90'ın sandık başına gitmediler. Çanlık başına giden Caldoş'ların % 91'i Madame Simonne Veill ve faşist Le Pen için oy kullandılar. Nasseline haklı olarak bu durumu şöyle açıklıyordu : "Bu seçimin hayret edilecek bir tarafı yoktur. Çünkü, Avrupalılar, Avrupa Parlamentosu için oy kullandılar."5 Buna karşılık Kanaky'ler ise "Avrupalı olmadıkları ve Avrupa Parlamentosu seçimlerinin kendilerini ilgilendirmediğini" söylemeleri hiçte şaşırtıcı değildir.

Kasım 1984 seçimlerinin FLNKS tarafından boykot edilmesiyle birlikte, Fransız sömürgecileri ve Yeni Kaledonya'daki beyaz azınlık, şantaj, hile ve entrikalar yoluyla, seçime katılımı ; olduğundan daha fazla göstererek kamu oyunu yanıltmaya çalıştılar. Sömürgecilerin yaptıkları ilk iş, oy kullanmak için yazılanların sayısını 68.000 den hilelerle 80.000 e çıkarmak oldu. % 52 Yeni Kaledonya'nın seçimi boykot etmesiyle, seçim maskaralığı sonuç itibarıyla fiyaskoyla sonuçlandı. Fakat sömürgecilerin, Kanaky halkı karşısında aldıkları bu yenilgi, onları çığına çevirdi.

Fransız emperyalistleri, tüm basın

ve yayın araçlarını seferber ederek gerçek durumu çarpıtmaya çalıştılar. Fransa'nın ve diğer kapitalist-emperyalist ülkelerin seçim sonuçlarını tahrif edeceklerini, durumu olduğundan daha farklı göstermeye çalışacaklarını, FLNKS'in bir azınlık (% 10 olarak gösterdiler) kendilerinin ezici çoğunluğu oluşturduğu yolunda girişilecek olan demagojik ve karşı-devrimci kampanyanın geri tepmesi için, aktif boykot dışında başka eylem biçimlerinin uygulanmasını gerektiğini ön gören FLNKS liderlerinden Eli Machord vasiyetnamesinde şöyle ifade ediyordu : "Yarın bütün Kanaky halkı için zor olacaktır. Seçimin aktif boykotunun bilincinde olan ve destekleyenler, Kanaky halkının yaşamı, kazanıp kazanmayacağı yarın belli olacaktır. Eğer kazanırsa, hükümetin elinde tüm olanaklar vardır bu başarıyı bir yenilgi olarak göstermeye çalışacaktır."6

Uluslararası durumun kendilerinin aleyhinde olduğunu kaydeden Eloï "Aktif boykottan fazla bir şey gereklidir"7 der. Devamla "Ben hiç bir şey yapmadan içeri tıkmak istemiyorum. Yarın Kanola belediyesinde eylemde aktif bir şekilde yer alacağım"8 diyen Eloï Machoro önderliğindeki 200 gerilla giriştikleri bir dizi eylem ile Fransız burjuvazisinin korkulu rüyası haline geldiler. Paris'ten gönderilen özel timler (GIGN) tarafından, Kanaky savunma bakanı ve anti-sömürgeci mücadelenin en radikal önderi Eloï Machoro 12 Ocak 1985'te katledildi. 15 Ocak 1985'te Eloï'nin cenaze töreninde Yéweiné Yéweiné* Eloï'yi büyük şef Ataii'den sonra, ikinci ulusal kahraman ilan ediyordu. Fakat 1984 eylemlerinin düzenleyicisi ve örgütleyicisi olan Eloï'nin öldürülmesi ile birlikte Kanaky Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bittiğini sanan Fransız emperyalizminin yanılttığı ve 1985 eylemlerinin rüya olmadığı, 1988 ilkbaharında başlayan ve halen devam eden eylemlerle açıkça ortaya konuldu.

Sonuç itibarıyla, eğer kaptan James Cook Yeni Kaledonya'nın sömürgeleştirilmesinin yolunu açmışsa, Eloï Machoro'da anti-sömürgeciliğin yolunu açmıştır.

Geçen ilkbaharda Fransız emperyalizmi tarafından yapılan kanlı katliamdan dört ay sonra RPCR ile FLNKS örgütleri Fransız DOM-TOM (Sömürge) Bakanı Louis Le Pensec üçlüsü Yeni Kaledonya'nın

geleceğini belirlemek için 20 Ağustos 1988 tarihinde ortak bir antlaşmaya vardılar.

Bu antlaşma "Matignon Antlaşması" olarak biliniyor. 16 Haziran'da imzalanan ve 20 Ağustos'ta son biçimi verilen bu antlaşma tüm sömürgeci Fransız burjuva basını tarafından alkışlandı. Hatta dahada ileri gidilerek Fransız Başbakanı Michel Rocard'ın "Büyük Zaferi" "Rocard le Décolonisateur" diye lanse ederek propaganda ettiler. Bu alkışlanan antlaşmaya göre 1998 yılında Yeni Kaledonya'da bir referandum yapılacak ve Yeni Kaledonya'nın Fransız emperyalizmi ile birlikte mi kalacağı, yoksa ayrılıp ayrı bir devlet mi kuracağı belirlenecektir.

Referanduma gitmeden önce "Rocard Planı" diye bilinen bu antlaşmanın yasallaşması için Fransız Anayasasının 11. Maddesine bağh olarak Fransız Başbakanı ya da Fransız Parlemtosu'nun önerisi üzerine Devlet Başkanı bu sonbaharda Fransız halkını referanduma çağıracaktır. Bu ayı zamanda FLNKS'in uzlaşmacı yönteminin garanti olarak istediği bir husustur.

Antlaşmanın önemli özelliklerini kısaca şöyle izah edebiliriz.

AF : Bu sorun iki tarafında en çok tartıştığı hususlardan biriydi. FLNKS genel bir af'ta ısrar ederken, diğerlerinin kısmi af'ta direktmesi, "cinayet işleyenler hariç" geniş bir af çıkarma noktasında görüş birliğine varıldı.

SEÇİM : Bu sorunda üzerine en çok fırtına koparılan konulardandı. Açık olan bir gerçek vardırki, 1988 yılında yapılacak olan Referandum'da seçmenler sorunun hayati bir rol oynayacağıdır.

Çünkü, Fransız Emperyalistleri'nin yapacağı manevralar, girişeceği entrikalar daha somut koymak gerekirse Yeni Kaledonya'ya nüfus yerleştirerek durumun bağımsızlıklarını aleyhine dönüşmesini engellemek için, seçmenler meselesi en acil gündem maddesi olarak boy gösteriyordu.

Karşılıklı tartışmalar neticesinde bu hususta şu ortak görüşe varıldı. "1988 ulusal referandumda oy kullananlar 1998'de de oy kullanma hakkına sahip olacaktır." denilerek kısmide olsa bir sınır çizildi.

YÖNETİM : Yeni Kaledonya kuzey, güney ve Loyute adaları olmak üzere üç ayrı yönetim bölgesine bölündü.

Yönetimde baş vurulan bu durumun Yeni Kaledonya'da yaşayan her topluluğun "Ekonomik yetkiye ve Sosyal sorumluluklara" kavuşturulması amacıyla olduğu ortak metinde belirtilmektedir.

Bu antlaşma FLNKS'in içinde yer alan F.U.L.K (Front Uni de Libération Kanaky) nin protestosuna neden oldu. F.U.L.K'un yöneticilerinden biri basına yapmış olduğu açıklamada FLNKS delegasyonunun metropoldan dönüşünden sonra "durum FLNKS genel kurulunda görüşeceklerini" belirtiyordu.

Yeni Kaledonya'nın tarihi ve son dönemlerde görülen gelişmeler hakkında vermiş olduğumuz ön bilgilerden hareketle neden Fransız emperyalizmi Pasifik Okyanusu'ndaki bu adalardan el çekmiyor ? Fransa'yı dört elle bu adaya sarılmaya zorlayan keramet ne ?

Yukarıdaki sorulara cevap üç başlık altında toplanabilir.

- Açık ceza evi olarak kullanılması

- Ekonomik çıkarlar

- Stratejik önem

Yeni Kaledonya'nın, Fransız sömürgecileri tarafından açık bir ceza evi olarak kullanıldığı yukarıda belirtilmişti . Paris tarafından Yeni Kaledonya'ya ilk etapta 22.000 mahkum gönderilmişti.

Bu mahkumlar forsalar, Paris komüncüleri ve Arap ulusal kurtuluşçularından oluşuyordu.

PARİS KOMÜNCÜLERİ VE KANAKY'LER

26 Mart 1871'de başlayan ve aynı yılın mayıs ayının 28'inde Fransız burjuvazisi tarafından kanla bastırılan Paris Komünü savaşçılarından 4500'ü Yeni Kaledonya'ya "Kürek Mahkumu" olarak sürgün edildiler. Sürgün edilenler arasında, Paris Komünü'nün önemli simalarından Louise Michel, Rochefort ve Jean Allemande'de bulunmaktaydı. Yukarıda bahsettiğim Büyük şef Ataii önderliğinde gelişen harekete karşı Paris komüncülerinin tavrı neydi ? Genel hatlarıyla Paris Komüncüleri'nin, 1878 yılında büyük şef Ataii önderliğinde gelişen harekete karşı tavırları olumsuzdur. Komüncüler, Louise Michel hariç tutulursa, Fransız sömürgeci otoritesinin saflarında Kanaky halkına karşı savaştılar.

Cavary adlı bir komüncü 27 Temmuz 1878'de "Album de l'Île des Pins" de şöyle yazıyordu : "Şimdi

çok konuşulan, baskı hakkında kısa bir görüş belirtmekte yarar vardır. Herkes hemfikirdir ki, sömürgeciliğin güvenliğini sağlamak için, bu halkın büyük çoğunluğu ortadan kaldırmak gerekir"⁹ diyen "komüncümüz" daha da ileri giderek "fazla mermi harcamamak gerektiği, Kanaky'lerden iki ya da üç binini, diğer sömürgelere yani Guadeloupe, Martinique ve Guyana gönderip çalıştırmak gerektiğini" belirterek kraldan daha çok kralcı kesiliveriyordu. Simon Mayer ise "bir sürgünün anıları (Sovenir d'un Reporté) adlı eserinde durumu şöyle açıklıyordu : "Kanaky ayaklanmasına karşı, Fransız hükümetini desteklemek görevimiz olduğunu düşünüyorduk. Bizden biri olan baba Rousseau hükümete yazmış olduğu mektupta, bir kaç yüz yoldaşın başına geçip barbarlara karşı savaşmayı öneriyordu. Gönderilen başka bir öneri ise 70 kişi tarafından imzalandı."¹⁰ Cevap olarak ise hükümet kendilerine "Saati geldiğinde silah altına alınacaklarını"¹¹ bildirir. Daha sonra ise komüncüler, Kanaky halkının, Fransız sömürgeciliğine yönelen ayaklanmasının bastırılmasında aktif bir şekilde rol aldılar. Bu rollerinden dolayı kısmide olsa komüncülerin yaşam koşulları iyileştirildi.

Komüncüler, marksistlerin sömürge savaşları hakkındaki tavırlarından bihaberdiler. Bu, onları sömürgeci burjuvazinin saflarında Kanaky halkına karşı mücadeleye itti.

Evet Paris Komüncüleri, 1871'de Paris'te yıkmak istedikleri düzeni 1878 yılında Yeni Kaledonya'da kurmak istiyorlardı.

Ama Louse Michel gibi, diğerlerinden farklı olarak Kanaky halkının gerçeğini öğrenen ve bu köleleştirilmiş halkın saflarında, Fransız sömürgeciliğine karşı mücadele eden tek tük komüncülerde vardı. Louse Michel'in Kanaky'ler ile olan anılarında bir kaç alıntı vermekte yarar var. Bir Kanaky Lousise Michel'e "Sen bir savaşçısın bizim gibi. Sen, kardeşlerin için mücadele ettin, fakat, beyazlara karşı direnmek isteyen zavah Kanaky'ler gibi yenildin."¹²

Evet Fransız sömürgecilerinin "barbar" diye tanıttıkları bu Kanaky'ler, Komüncüler'e aynı cephede olduğunu, ve Kanaky ile Fransız işçi sınıfının düşmanının aynı olduğunu çok sade ve net bir şekilde

ifade etmektedir.

Louise Michel, Kanaky'lerin mücadelesine aktif bir şekilde destek veriyor. Kanaky'lere "telgraf hatlarını ve irtibat yollarını kesmeyi öğrettiğini anılarında anlatır. Hatta o, Paris Komünü'nden beri sakladığı "Kırmızı eşarpını" ikiye bölerek bir parçasını Kanaky'li isyancıya verdiği ballandıra, ballandıra yazar.

Louise Michel'den bir aktarmayla bu konuyu noktalyalım. Louise Michel Kanaky'ler için "onlar yaşamları, özgürlükleri ve bağımsızlıkları için mücadele ediyorlar. Ben onlarla birlikteyim. Yenilen, kanla susturulan ve isyan eden Paris'lilerle olduğum gibi."¹³

Fransız sömürgeci yöneticisinin aşağılayıcı tavrına karşı "sen önce şapkını çıkar, ondan sonra ben kepimi çıkarayım" diyen büyük şef Ataii hareketine karşı savaşan yalnızca ve yalnızca Kanaky yerli işbirlikçileri ve Paris komüncüleri değildi. Fransız sömürgecilerine karşı ayaklanan Kabyle* lerde Kanaky halkına karşı cellatlarının saflarında savaştılar. 1871'de Kabyle'de Fransız sömürgecilerinin zulmüne karşı ayaklanan "Kabyleliler" Yeni Kaledonya'ya sürgün edildiler. 1878 yılında Kanaky ayaklanmasının bastırılmasında oynadıkları aktif rolden dolayı, El Mokrani'ye Kaledonya'da özgürce dolaşma hakkı veriliyor. Louse Michel'e göre, "El Mokrani 1885 yılında Paris'teki Viktor Hugo'nun cenaze törenine katılıyor."¹⁴

Kabyliler de, Paris komüncüleri gibi yıkmak istedikleri sömürgeci düzeni Yeni Kaledonya'da inşa etmek istiyorlardı.

Fransız sömürgecileri "böl-yönet" politikası sayesinde Kanaky'lerle sürgünler arasındaki çelişkileri kışkırtarak bunları birbirlerine bırakmak yoluyla hakimiyetini sürdürmekteydiler. Sömürge Kanaky halkıyla, Komüncüler ve Araplar arasında birlik ve dayanışma yerine kin ve düşmanlık yayılmıştı.

EKONOMİK DURUM

Yeni Kaledonya'nın ekonomik durumu, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları bakımından hiçte küçümsenecek bir durumda değildir. Fransız emperyalistlerinin yaratmış olduğu psikoz ortamına göre, Yeni Kaledonya Fransa'dan bağımsız yaşayamaz. (!) Çünkü ekonomik olarak kendisini besleyecek durumda değildir. (!) Yolundaki iddiaların maddi temeli yoktur.

Yeni Kaledonya'dan çıkan Nikel,

dünya rezervlerinin % 30'unu oluşturuyor. Dünya sıralamasına ise üçüncü olarak geçiyor. Nikel ocaklarında yaklaşık olarak 3000 işçi çalışmaktadır. Nikel, Yeni Kaledonya'nın ihracatının % 95'ini oluşturmaktadır. Nikel madeni Société de Nickel (Nikel işletmesi) (SLN) tarafından çıkarılmaktadır. SLN, RPR -Cumhuriyet İçin Birlik- (Ressement Pour la République) den bir milletvekiline aittir. Yani özel mülkiyete aittir. Yeni Kaledonya'da çıkan yeraltı ve yerüstü zenginlikleri sadece ve sadece Nikel ile sınırlı değildir. Demir ve krom bakımından, Yeni Kaledonya dünya sıralamalarında önemli bir yere sahiptir. Ayrıca tunç, bakır vb. madenler de Yeni Kaledonya'dan ihraç edilmektedir.

Diğer yandan bu ülke, kahve ve hint cevizi yanı sıra trocas (Yeni Kaledonya'da yaşayan bir hayvan) ve deri ihraç etmektedir. Yeni Kaledonya'nın tarımsal durumuna gelince, durum katastroftir. Uzmanlara göre, ülkenin sahip olduğu verimli topraklar sayesinde, Kaledonya'da ikamet eden nüfusun 3 kat, kadar bir nüfusu besleyecek durumdadır. Fakat 1984'teki beş milyar dolayında yapılan ithalât göz önüne alındığında, durumun vahimliği gittikçe anlaşılır. Tavuk, pirinç, bulgur ve süt gibi hayvansal ve bitkisel maddeler Yeni Kaledonya'da yetiştirilmesi gerekirken ithal ediliyor.

Bugün Yeni Kaledonya'nın verimli toprakları beyaz azınlığın elinde bulunmaktadır. Siyahlar ise çorak ve verimsiz alanlara sürülmüş durumdadır. Kanaky'ler, sömürgeci tarafından gaspedilen diğer zenginliklerin yanı sıra, topraklarını yeniden elde etmek ve üzerinde özgürce yaşamak istiyorlar.

STRATEJİK DURUMU

Fransız emperyalizminin Yeni Kaledonya'yı mevcut sömürgeci statüko içinde tutmasının en önemli sebebi : stratejik konumudur. Fransa'nın dünya areasında sahip olduğu askeri pozisyon hepimizce aşikardır. Fransa, gezegenimizde nükleer silahlara sahip çok az ülkelerden biridir. O Birleşmiş Milletler güvenlik konseyinin beş (Rusya, A.B.D., İngiltere, Çin, Fransa) daimi üyesinden biridir. Bugün bu ülke, Orta-doğu ve Afrika jandarmalığını üstlenmiş bir askeri potansiyele sahiptir. Fransız emperyalizmi, geleceğe yönelik planlar yaparken Yeni Kaledonya gibi stratejik olarak önemli bir pozisyonda bulunan bir ülkenin kendiliğinden elde, çıkarılmasına, razı olmayacaktır.

Sözü eski Fransız başbakanlarından Jacques Chaban Delmas'a bırakalım : "Eğer Fransa Yeni Kaledonya'dan çekilirse, elden gidecek olan yalnızca Yeni Kaledonya değil, ardı sıra Polynesie (Polonez) ve Mururua bulunmaktadır. Mururua, Fransa'nın nükleer yer altı denemelerinin yapıldığı tek yerdir. Burada yürürlüğe konulan domino teorisidir. Yeni Kaledonya elden çıkarsa beraberinde Poynesie'de götürür. Ve

Fransa'da batar. 2000 yılından sonra sizin çocuklarınız yoksul ve acınacak durumda olacaktır. Zira eğer Fransa süper nükleer bir güç olmazsa, o zayıf bir güç olacaktır."¹⁵

Jacques Chaban Delmas'ın Fransa "batacak" çocuklarınız yoksul ve acınacak durumda olacak" yolundaki kehaneti ve abartmaları hariç tutulursa, ki bunu bay Delmas Fransız şövenizmini canlı tutmak ve harekette geçirmek amacıyla söylüyor. Yeni Kaledonya'nın Fransız sömürgeciliğinden kurtulmasıyla beraber diğer Fransız kolonilerine yapacağı etki ve yankılar Pasifikteki Fransız emperyalizminin hayati çıkarlarını alt üst edeceği "Fransa'nın süper nükleer" bir güç olmasını engelleyecektir. Bu görüşü Fransız emperyalizminin kurmay başkanı şöyle formüle ediyor : "Bana göre DOM-TOM'larda esas tehlike terörist ve gerilla eylemleriyle desteklenen iç istikrarsızlıktır. Yeni Kaledonya'nın durumu kafa yorulması gereken bir örnektir. Dikkatli olmalıyız, zira, Pasifikteki nükleer deneme merkezi Mururua'da bulunmaktadır. Uzay ile ilgili Kourou mekezi Guyana'da bulunmaktadır. Bu iki merkez, teknolojik seviyemizin korunmasında, savunma aygıtımızın bağlantısından hareketle zaruridir. Dikkat çekilmesi gereken, Avrupa'nın spatial (uzaysal) geleceği, Kourou'ya bağlıdır."¹⁶

Fransız Kurmay başkanı, General Lacaze'nin yukarıdaki açıklaması, Fransız emperyalizminin Pasifikteki çıkarlarını çok iyi özetliyor. Sorunu dahada aydınlatmak için, Fransız emperyalizminin neleri kayıp etmek istemediğini ortaya koymak gerekiyor. Yukarıda da belirtildiği gibi, Fransa, diğer kononilerin, Kaledonyalıların izlediği yola girmelerinden başka bir deyişle ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin yoluna girmelerinden korkuyor. Bu korkuyu Fransız emperyalizmin bir çok sözcüsü ve stratejisinin ağzından defalarca duyduk ve hissettik. Bu kolonilere DOM (Départements d'Outre Mer - Deniz Aşırı Eyaletlere-) TOM (Territoires d'Outre Mer -Deniz Aşırı Bölgeler-) deniliyor. DOM (Guyane, Martinique, Goadeloupe ve Réunion), TOM (Poynesie française, Wallis et Futuna, Yeni Kaledonya) ülkelerinin bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm yoluna girmelerini engellemek için, Fransız emperyalizmi, Yeni Kaledo-

nya'da gelişen hareketin diğerlerine örnek olmaması için ateş ve kanla boğmak istiyor. Yeni Kaledonya'nın stratejik önemini şöyle özetleyebiliriz ;

- Yeni Kaledonya, Pasifik ve Hint Okyanusu arasındaki tek ulaşım yolu olan, Tornes boğazındaki geçişleri denetleyen, Endonezya ve Malezya sularındaki geçişlerden, sakınmayı sağlar.

- Nükleer ve konvansiyonel silahların kullanıldığı bir savaşta, Yeni Kaledonya Fransız emperyalizmine hareket serbestliği sağlayacaktır. İkinci dünya savaşından A.B.D.'leri, Pearl Harbour deki üstlerini kayıp etmesiyle birlikte 1942'de Noumea'yı (Yeni Kaledonya'nın başkenti) askeri üst olarak kullanmasının bilinmesi durumu dahada anlaşılır kılar.

- Fransız Nükleer denemelerini yapabildiği tek merkez Murmuru'dadır. Bu denemelerin çok riskli olduğu, bu tip denemelerin Avrupa'da yapılamayacağı aşikardır. Fransa'nın bu denemeleri bölge devletleri, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın bir çok protestosuna neden olmuştur.

- Kourou'daki spatial (Uzay) merkezin Fransa'nın uzay denemeleri için bulunmaz bir nimettir. Bu merkezin önemini daha yukarıda Fransa eski Başbakanlardan J.C. Delmas ve General Lacaze'den yapmış olduğumuz alıntıda da açıkça görülmüştü.

Ekonomik ve stratejik önemine rağmen, geri kalmış bir ülkenin tümü özelliklerini koruyan Yeni Kaledonya, Fransız emperyalizminin bir haraç alanı durumundadır.

Fransa bu ülkeye hiç bir hizmet götürmemiştir. En açık ve tartışma götürmez olgulardan biri bu ülkenin çocuk ölümü derecesi alabildiğine yüksektir. Örneğin Fransa'da 1000 çocuktan 12'si Yeni Kaledonya'da 1000 çocuktan 30'u ölmektedir. Geri kalmış ülkelerde en çok görülen cüzam ve frengi hastalıkları Yeni Kaledonya'da yaygındır.

Yeni Kaledonya'nın yerlileri olan Kanaky'ler çok kötü işlerde çalışmaktadırlar. Genellikle Avrupalılar en önemli görevlerde bulunmaktadırlar. Bu durum Güney Afrika'nın "Apartheid" politikasını andırılmaktadır.

1976 yılında Avrupalıların' Yeni Kaledonya'daki iş hayatları ile ilgili verilen bazı istatistiklerine göz attığımızda ;

628 ustabaşından beş yüzü Avrupalı (%80) ; 1522 orta dereceli kadrolardan 1329'u Avrupalı (%87) ; 532 yüksek kadrodan 496'u Avrupalı (%93) ; 133,233 kişiden 99,429'u Kaledonya'dır. Bunların etnik gruba göre dağılımı şöyledir .

55,490	Kanak	% 55,8
30,500	Avrupalı	% 30,7
6,90	Polynesi	% 7,2
5,153	Asyalı	% 5,2

1,346 değişik azınlıklardan.

Nüfus dağılımında da görüldüğü gibi Yeni Kaledonya'da Kanak'ler ülke nüfusunun ezici çoğunluğuna sahip olmalarına rağmen iş hayatında çok geri plana itildikleri ve beyazların en önemli noktaları tutuşunu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Sonuç itibarıyla Kanaky halkının % 80'ninden fazlası bugün bağımsızlık için mücadele etmektedir.

Bu ülkeye barışın gelebilmesi için J.M. Tjibaou'nun dediği gibi "Yeni Kaledonya'da barışın adı ; Kanak bağımsızlığıdır. Kanaky'ler bağımsızlıklarına kavuşmadan barıştan söz edilmez."

Yeni Kaledonya'nın sömürgeleştirilmesiyle birlikte, haklarını kayıp eden sömürgeleştirilen tek halk Kanaky'dirler. Bu gün bu halk, kendisinden zorla alınan haklarını geri almak istiyor. Fransız emperyalizmi Yeni Kaledonya'ya sonradan yerleştirildiği beyazlar, ülke nüfusunun aritmetik çoğunluğu oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler, Fransız emperyalizmine rağmen 1514 (XV) numaralı kararla Kanaky halkının bağımsızlığı yönünde tavır takınıyor. Ve Yeni Kaledonyanın durumundan hareketle "Bir sömürge ülkeye yeni gelen ve yerleşenler aritmetik olarak o ülkenin kompozisyonunu değiştirmeleri yerli halkın haklarında hiç bir değişikliğe neden olmaz." denilerek kararını sonuçlandırıyor.

Kanaky halkının anti-emperyalist mücadelesi er veya geç Fransız emperyalizminin tüm hile ve entrikalarını aşarak, kayıp edilen daha doğrusu gasp edilen haklarını elde etmeyle sonuçlanacaktır.

KAYNAKLAR

1. Le Figaro 1985, 2. Le Monde 24.12.1987, 3. Le Monde 03.10.1987 Aktaran La voie du Socialisme Reveue No. 3 1988,
4. El Moudjahit gazetesi röportaj Eylül 1985, 5. Le Monde Diplomatique Mart 1985, 6. L'Iruption Kanak Marc Coulon 1985 s.35,
7. L'Iruption Kanak Marc Coulon 1985 s.35, 8. L'Iruption Kanak Marc Coulon 1985 s.35, 9. Jean Baronnet et Jean Chalou, Communards en Nouvelle Calédonie, Meawre de France 1987 s.326, 10. Communards en Nouvelle Calédonie, s.328,
11. Communards en Nouvelle Calédonie, s.328, 12. Souvenir et Aventures de Ma vie 1905 Louis Michel, 13. Louis Michel La Commune 1896, 14. Communards en Nouvelle Calédonie s.

330, 15. Le Monde Diplomatique Mart 1985, 16. Le Monde Diplomatique Mart 1985

- * FLNKS : Sosyalist Kanaky Ulusal Kurtuluş Cephesi
- * Kabyle : Cezayir'de yaşayan Berberler kastediliyor.
- * Yéwéiné Yéwéiné : U.C. yöneticisi, Geçici Hükümetin Ekonomi ve Damga bakanı.

(16. sayfanın devamı)

şahsiyetlerden Osmanlıca, İslamca Lütfi Fikri içinde isteklerde bulunur. Affedilmesi için ricalarda bulunur. (Bkz. E. Aybars s. 264) İsteğini nasıl mahkeme üyeleri rededebilirler. Samik affa uğrar.

Diyarbakır mahkemesi savcı yardımcısı Bozok milletvekili Avni Doğan'ın anlarında ise İ. İnönü'den Şeyh Sait'in yargılanması sırasında sürekli şifreli yazılar geldiğini, Şark İstiklal Mahkemesinin isteği üzerine tutuklanan gazetecilere verilecek cezalar sayesinde itibarının artacağı doğrultusunda yazılar aldığını yazar. (Bkz. Mete Tunçay Tek Parti Yönetiminin Kurulması s.144-145) Avni Doğan ayrıca onlardan nasıl hareket etmeleri doğrultusunda haber bekler. M. Kemal'in arzusu daha sonra af yönünde olur, istek yerine gelir. Artık gazeteciler sinmiştir.

Ali Fuat Cebesoy'da anlarında M. Kemal'in kendisine "Paşaları senin hatırın için affettirdim" der. Demeki İstiklal Mahkemeleri bağımsız bir yargı organı değildir. Hükümetin sesidirler.

İzmir Suikastı davasında duruşmalar başlamadan mahkemenin yayımladığı bir bildiri kimlerin suçlu olduğunu yazar. Ortada bir yargılama olmadığı halde böylesi bir açıklama tamamen istek üzerinedir. (Bkz. Kılıç Ali, age. s. 48-49)

Şeyh Sait davasında yargılanan Şeyh Şemsettin mahkeme olumsuz tavır içerisine düşer. Mahkeme onun durumunu başbakanlıktan sorar. Savcı Süreyya Bey, İnönü'ye yazdığı bir mektupta "Ayaklama Bağımsız bir Kürdistan kurmak amacıyla çıkmıştır. Birçok seneler hep bu amaç için çalışmış olduğu kesindir. Bu ruhun ölmesi ve öldürülmesi en kutsal bir görevdir. Bunun için Kürdistan'da baş olabilecek bütün zararlı kişilerin kesinlikle af edilmemeleri gereklidir." diyordu. (T.B.M.M. Arşivi T-12 Dosya 96-97)

Savcı Süreyya İ. İnönü'nün af yönündeki isteğine karşı yukarıdaki mektubu yollamıştı.

İstiklal Mahkemelerini bir devrim mahkemesi olarak görmek mümkündür ? Elbetteki cevabı hayırdır. Celal Bayar anlarında Fransız burjuva devrimcilerinin Bonne Sance'lerine benzetir. İhtilafci bir düşüncenin ürünü olduğunu söyler. Yanı sıra mahkemeleri Milli Kurtuluş'un elde edilme aracı görevini gördüğünü, Millet Meclisini korumak için kurulduğunu ifade eder. (Bkz. Bayar'dan Hatıralar, Kurtul Altug Tercüman gazetesi 15 Eylül 1986)

Bayar doğaldırki yaptıkları faaliyetleri övecektir. Geçmişini bu yönüyle rededecekti. Mahkemeleri herşeyden önce bir çok davaya baktıklarından Fransız devrim mahkemelerinden ayrılırlar. Ayrıca Kürdistan halkının bağımsızlık savaşına bir darbe indirdiği içindirki devrimci bir rolü yoktur.

F. Almanya : 3 DM
Fransa : 10 FF
Belçika : 70 BF
Hollanda : 3,5 G
Danimarka : 12 KRN
İsveç : 10 KRN
Avusturya : 25 S
İsviçre : 2,5 SFR

Sahibi : S. Haidar, Grossenberger Str. 43
4971 HULLHORS - DEUTSCHLAND
Yazışma Adresi :
Postlager Karte NR-039774 D
5000 KÖLN 1
Banka Hesabı :
Stadtsparkasse, KÖLN,
Konto Nr. 3423179 BLZ 37050198

DEVİRİMCİ MÜCADELEDE İTTİFAKLAR

Üçüncü olarak düşünülecek sonuç, karşı-devrimci revizyonist hareketlere karşı hangi dönemlerde politik-askeri mücadelenin gündeme geleceği sorusunda olacaktır. Rusya deneyinde, ne zamanki Bolşevikler, kitlelerin devrimci şiddetini Menşeviklere ve Sosyalist Devrimcilere yöneltebilmişlerse, o zaman askeri mücadelede dahil politik alanda saldırıya geçmişlerdir. Kuşkusuz bu, tek başına bir etken değildi ; sözkonusu revizyonist güçlerin pratikte karşı devrim saflarından devrime karşı savaşa atılmaları da ayrı bir etkendi. Yani önemli olan, devrimci hareketle emekçi kitlelerin bağı ve revizyonist güçlerin pratikte karşı devrim saflarına geçmiş olup olmadığıdır. Revizyonistlere karşı verilecek bu mücadele devrimin güçlerine ve özellikle, de proletaryanın güçlerine güç katabilmelidir. Kitleler karşı devrimci gördüğümüz güçlere karşı, (ki eğer bunlar yurtsever, devrimci, sosyalist maskesi taşıyorlarsa) başlatacağımız saldırıya hazırlar mı ? Bu önemli bir noktadır. Mühalf güçlerin karşı-devrim saflarına geçmelerine rağmen geçici olarak doğrudan saldırı siyaseti uygulanmayabilir. Arnavutluk'ta "Balli" cilerle olan mücadeleyi hatırlayalım. Onlara karşı şiddete başlangıçta başvurulamazdı, - karşı-devrimci, işgalci güçlerin saflarında olmalarına rağmen - çünkü kitleler buna hazırlanmamıştı ; bir kısmı hâlâ onların peşinde gidiyordu. Bunun için onların teşhir ve tecrit edilmesi ; "ulusal" ve "yurtsever" yüzlerinin açığa çıkarılması gerekiyordu.

Demek ki ; karşı-devrim saflarında olmak ya da karşı-devrimle uzlaşmak ta yetmiyor. Bu taktirde kitlelerin bilinçli kavrayışı ve eylemliliği de gerekiyor. Öncünün doğru siyaseti, ve buna uygun eyleme girişmesi tek başına belirleyici

olmaya bilir. Öncü güç kime, nasıl ve ne zaman şiddet uygulayacağını bilmelidir. Bu sorunda taktiğin tutması ve stratejiye hizmeti buna bağlıdır. Kitlelerin öncü gücün arkasında olması tek başına revizyonist güçlere saldırının haklı nedeni olmaz ; "güçlü olan muhalifini ezmelidir" anlayışı doğru değildir. Gerçi iktidar mücadelesinde belli bir aşamadan sonra güçlü olanlar muhaliflerini ezme mücadelesinden vazgeçemezler burada kıstas doğrudan devletin yanında saf tutup tutmamasıdır.

Kürdistan'da ve Türkiye'de de revizyonistler devrimcilere saldırılarda bulundular. 1977-78 TÖB-DER mitinglerinde TKP, Özgürlük Yolu ve DDKD ilk saldırıları başlatarak, bu olaylarda esas sorumluluğu üslendiler. Daha sonraki mitingler, kitle örgütleri, sendikalar ve 1 Mayıs Katliamında ki rolleri bilinmektedir. Onların bu provakasyonlarından devrimci hareketlerin zarar gördüğünü, ve kitleler içinde nefretin uyandığı açık bir gerçek bugün. Oysa, devrimci taktik, onlarla, devrimci platformda birlik sorunlarını tartışma ve bizzat mücadele içinde onların sahte sosyalist maskelerini kitlelere gösterme şeklinde olmalıydı. Bu taktikten zarar görece olan revizyonistler olacaktı. Çünkü onlar devrimci temelde mücadeleye dayanamıyacaklardı, çünkü onlar devrimci konumda durmuyorlardı. Kazanan biz olacaktık, çünkü işçi sınıfının ve emekçi halkların gerçekten çıkarlarını, gerçek kurtuluşunu bizler savunuyoruz. Revizyonistlerin her devrimci eyleme "aman provakasyon olur, faşizm gelir" diye nasıl saldırdıkları ve devrimci tüm eylemlerden ne derece uzaklarda durdukları hatırlardır.

Dördüncü olarak, bugün dünya koşullarının, uluslararası durumun, daha önce örnek verdiğimiz dönem-

lerden farklı olduğu noktası üzerine düşünmemiz gerekir. Bu noktada Sosyal Emperyalist devletler içinde de bir süper devlet olarak sıvrılan Rusya'nın emperyalist-yayılmacı politikasının öne çıkmasıdır. Rus Sosyal Emperyalizmin dünya halklarının baş düşmanlarından biri olduğu açıktır. Ancak zamam zaman Rus Sosyal Emperyalizmi üzerine tartışmalarda gözlemlediğimiz yanlışlar var ; Rus Sosyal Emperyalizmi, ABD emperyalizmi ile aynıdır... Bu genellikle değişik revizyonist akımlara karşı tepki sonucu varılan bir sonuçtur. Sosyal emperyalizmin, klasik emperyalizmle aynı olduğu söyleneblirmi ? Özde ve esasta, yani artı-değere, işçi sınıfının ahnterine elkoyma ve bu anlamıyla sermaye düzenlerinin varlığı ; emperyalist yayılmacı politika, halkların devrimci mücadelesini bastırma vb. bir dizi konuda aynı olabilirler. Ancak bir dizide ayrı noktaları vardır. Sosyal Emperyalizmin, sosyalist ülkelerde geriye dönüşü gerçekleştirmesine bağlı olarak kendisine has özellikleri vardır. Bugün onun dümen suyunda yürüyen revizyonistleri, ABD emperyalistlerinin işbirlikçileri ile aynı değerde tutmak politik bir tutum adına gülünçtür. Sosyal emperyalizm bu şekilde kavranılmaz. Onun halk ve devrim düşmanı çehresi bu şekilde kavranılmaz. Onun halk ve devrim düşmanı çehresi bu şekilde teşhir edilemez. Bu yönlerini teşhir etmek için ona has özellikleride bilmek tanımak ve ona göre uygun mücadeleler geliştirmek gerekmektedir. Ayrıca Afganistan rejimi ile sırandan revizyonist partileri aynı düzeyde tutmak da yanlış olur. Biri devletin başında sosyal-faşist terör estirmekte ; diğerleri hâlâ bu aşamadan yoksundurlar. İkisine karşı mücadele metodlarında aynı olamaz. Genelde tüm revizyonist hareketlerin böyle bir aşamaya varacağını her halükârda

söyleriz, ve onları teşhir ederiz, ancak ikisini aynı değerde aynı isimlendirme ile adlandırmak yanlıştır. Tamda bu noktada Lenin dönemine atıfta bulunarak olaya açıklık kazandırmaya çalışalım. 1912 den sonra, Leninist parti anlayışında, revizyonistlerle marksistlerin asla bir parti içinde yer alamıyacağı düşüncesi kesin bir şekilde yer alır. Lenin bunu Rusya'da pratiğe uygular. Devrim sonrasında sosyalizme karşı ayaklanan Menşevik vb. revizyonistleri kursuna dizer. Ama aynı Lenin, soruna doğmatik yaklaşmadığından, İngiliz Komünistleri, Alman Komünistleri başta olmak üzere Batı Avrupa Komünistlerine 1920 lerin başlarında revizyonistlerle aynı parti içerisinde kalmalarını önerir, (bkz. İngiliz Komünistlerine önerisi, sol Komünistlerle tartışmaları.) bir blok halinde yani ittifaklar kurarak revizyonistlerle birlikte parlamentoya katılmalarını ister. Amaç her iki mücadele biçiminde aynıdır. Devrimin ilerletilmesi için başvurulacak en uygun taktik. İşçi sınıfının çoğunluğu ele geçirmesi mücadelesi komünistleri buna zorunlu kılar. Bizde ülkemizde birlik sorununu ele aldığımızda sorunu somut tarihi konuluşu içinde ele almalıyız. Mutlaklık, kesinlik, ve doğmatikliğin sınırlarının dar olduğunu bilmek gerekir.

Beşinci olarak, ülkemiz somutundaki birliğimizi özetlersek ; biz bugün Kürdistan'da Ulusal Kurtuluş Cephesini ittifaklar politikamızın esasına oturtuyoruz. Bu cephede Kürdistan'ın Bağımsızlığından yana olan ; Kürdistan'da Halk Demokrasisi iktidarı için savaşılan, bu savaşta silahlı mücadeleyi temel alan tüm güçler katılabilir. Yani proletaryanın asgari programını hayata uygulamakta yana olan güçler bu cephede savaşıacaklar. Bu cephe, Kürdistan'ın tek tek parçalarında hayata geçirileceği gibi ; Kürdistan bütününde de oluşabilir. (Tüm engel ve eksiklerine rağmen).

KÜRDİSTAN'DA MEVCUT SİYASİ GÜÇLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şimdi de yukarıda belirlediğimiz genel ittifaklar anlayışımıza bağlı olarak, onunla yakın ilişkisinde dolaylı tek tek örgütlerin konularını değerlendirelim. Güney Kürdistan'dan başlayalım.

I-KDP : (Irak-Kürdistan Demokratik Partisi), "Kawa Çıkarık"de bu hareketle ilgili kısa bir değerlendirmemiz var. Bu hareketin geniş yurtsever tabana sahip olduğu, ancak önderliğinin feodal-burjuva aşiretçi unsurların elinde olduğu belirtilmektedir. Devamla bu partinin programındaki otonomi hedefinin, bu hareketi reformistleştirilmekte olduğu vurgulanmaktadır. Aynı şekilde, zaman zaman KDP'nin emperyalizm ve sosyal emperyalizmle uzlaşan politikalar izlediği ve anti-komünist siyaseti pratik hayata geçirdiği belirtilerek, aynı yerde bu partiye karşı tavrımızın ikili olduğunu açıklanmaktadır : "Bir yandan, emperyalizm ve sosyal emperyalizm ve özellikle ABD yanlısı unsurların hareket içinde temizlenmesi için, içindeki ilerici unsurlara destek olmak ; diğer yandan da emperyalizm, sosyal emperyalizm ile uzlaştığı ve anti-komünist faaliyetleri ölçüsünde ona karşı mücadele etmektir". Bu hareketin ABD ve İran Şah'ı ile kurduğu ilişkiler ise "İran ve ABD ye yaslanma çabaları" olarak nitelendirilmektedir. Genel itibarıyla yazılanlar doğru olmakla birlikte muğlaklıklar eksiklikler taşımaktaydı.

Şöyle ki : I-KDP önderliğinin "ABD ye yaslanma çabalarından" değil bizzat "işbirlikçiliğinden" bahsetmek gerekteydi : Dolayısıyla o dönem kadro ve taraftarlarımız arasında farklı yorumlara yol açtı. Ayrıca anti-komünist yapı ve Kürdistan'ın diğer bölgelerindeki yurtsever-demokrat kişi ve örgütlere karşı düşmanca olan karşı devrimci tavrı mahkûm edilmeliydi. Kuzey Batı-Kürdistan'da Dr.Şivan ve Doğu Kürdistan'da İsmail Şerifzade ve arkadaşlarına karşı işlenen suç, bu konuda en bariz örnektir. Ancak bugün ki KDP ile geçmiş KDP arasında önemli ayrılıklar söz konusudur. Mustafa Barzani'nin 1930'lerden, 1960'lara kadar uzanan bir savaşı hayatı söz konusudur. Sonradan gelişen emperyalizmle uzlaşma ve giderekten işbirlikçileşme ve buna bağlı olarak yoğunlaşan anti-komünist yapı ; yada onun feodal aşiret önderi olması bu durumu değiştirmez. Onun sınıfsal karakterlerinin zayıflığına, otonomi talebinin reformist içeriğine rağmen ve hatta bütün bunlarla çelişerek örnek bir yurtsever aşiret önderi olarak Kürdistan millî hareketi için bu dönemdeki hayatı boyunca silahlı

mücadeleye sarılarak kahramanca savaştı. KDP ye karşı tavrı noktasında da sadece içindeki ilerici unsurları destekliyeceğimiz tavrı belirtilmekte, ancak diğer noktalar açıklanmamaktadır. (Bütün bu muğlaklıklar o günün koşullarının net olmıyan kendine özgü özelliklerinden de kaynaklanmaktadır.) Oysa sorun, bu hareketin kendisine karşı tavrımız nedir ?Ve ne olmalıdır ? noktasındadır. Otonomi talebinin sömürgeciliği ülkeden kovmaya muktedir olmadığını, bu anlamda anti-sömürgeci karakterinin oldukça cılız olduğunu daha önceki yazılarımızda birçok kez açıkladı. Otonomi hiçbir zaman gerçek kurtuluş olarak değerlendirilemez. Dolayısıyla otonomi talebi için savaşılan feodal-burjuva milliyetçiliğinin ulusal kurtuluş devrimindeki yol arkadaşlığı bir yere kadardır. Onların yurtsever-devrimciliği uzlaşmacı yönleriyle bütünsellikli olarak düşünüldüğünde kısmi ve cılızdır. Ancak diğer taraftan sömürgeci güçlerle silahlı mücadele içinde olmaları ; diğer bütün olumsuz yönlerine zıtlık teşkil edencesine, olumlu yönleridir. Bu anlamıyla silahlı mücadele pratiğinde oldukları müddetçe, bağımsızlık hedefimize yarar getirmesi koşuluyla değişik birlikler yapmak mümkündür. Bu birlikler cepheleştirmeye kadar dahi vardırılabılır. Önemli olan cephe yada birliklerin devrimci platformda durmasıdır. Aynı şekilde genelde feodal burjuva hareketler içinde otonominin aşılıp aşılmayacağıda başka bir sorudur.

Bu hareketin 1975'den sonra geçirdiği değişikliği de izlemek gerekmektedir. 1975 yenilgisiyle peşmergeler aileleriyle birlikte İran'a sığındılar. Yüzbinlerce insan, yenilginin getirdiği kaos, teslimiyetin yarattığı tüm olumsuzluklar ve sosyal emperyalistlerinde aktif desteğiyle Irak sömürgecilerinin giriştiği hunhar katliam ortamında İran'a kaçtı. Kürdistan halkı düşmanlarıyla savaşın yanında ; yüzüstü sürgün kamplarının ve mülteciliğin, zor tabiat koşullarının tüm acılarını tattı. 250 bin dolayında insan İran'a iltica etti. KDP önder kadroları geride Sami Rahman'ı bırakarak Amerika ve Avrupa'nın yolunu tuttular. Sami önderliğindeki Geçici Komite 1979'a kadar toparlanmayı gerçekleştirdi. Yapılan kongrede ise grubuyla ayrılarak birkaç yıl sonrasında Kürdistan Demokratik Halk Partisi'ni kurdu. İran'daki devrimci

ayaklanma ile birlikte KDP'nin Amerika ve Avrupa'daki (esas olarak Amerika'daki) kadrolarında önemli bölümü geri döndü. Barzani'nin oğullarının önderliğinde bu ekip yönetimi yapılan kongre ile ele geçirdi. (Aslında ele geçirmek sadece görünüşteydi. Yoksa bu hareket hiçbir zaman Barzani ailesinin denetiminden çıkmadı, ve çıkmasında oldukça güçtür.) Geçici Komite'nin yaptığı özelleştirme de kongre tarafından kabul edildi. KDP hareketi, devrimci demokratik güçler ve çevreler nezdinde eskiden 1960'larda varolan prestijini kaybetmişti. İran'daki Doğu Kürdistan güçlerinin (İ-KDP, Komele, Halkın Fedaileri, Şeyh İzzettin) otonomi taleplerinden bir tanesi "ABD emperyalizminin uşağı Barzanilerin yani KDP hareketinin İran'dan atılması" şeklinde ifade ediliyordu. Bu, İran'da ve Doğu Kürdistan'da KDP'nin Şah, SAVAK, CIA ve Amerika ile girişmiş olduğu ilişkilerden kaynaklanıyordu ve KDP'nin hangi oranda teşhir olduğunu göstermede önemli bir ölçüttür. İ-KDP bu duruma gelişini bizzat, önce Şah'ın sonra Humeyni'nin yanında yer alıp ayaklanan kitlelere saldırması politikasına da borçludur. Zaman zaman, mülteci olma durumunun getirdiği güçlüklerden kaynaklanarak, devletin silahlı gücü rolünü oynamışlar. Bütün bu durumu değiştirmek için, KDP, 70'li yılların sonlarında, 80'li yılların başlarında ülke, bölge ve dünya ölçüsünde başta Sosyal Emeryalist Rusya ve revizyonist güçler olmak üzere, ulaşabildiği ölçüde tüm sol, devrimci demokrat güçlerle ilişkiler geliştirmeye çalıştı. 1981-1982 yıllarında Suriye üzerinde Rusya ile ilişkilerini geliştirdi. Kuzey Batı Kürdistan'daki güçlerle ilişkiler geliştirdi. Yani geçmişin CIA ve SAVAK la ilişkili KDP'si bugün sosyal emperyalistler ve onların işbirlikçileriyle ilişkili bir hareket durumuna geldi : Bu sorun önemli bir sorundur. KDP'nin bu dönüşümü hangi oranda gerçekleştirmiştir? Sovyetlerle ilişkiler sadece diplomasinin mi bir gereği olarak yapılmıştır? Suriye üzerinde gelen yardımlar ve bizzat Sovyetlerle olan dostça ilişkiler ve sosyal emperyalistlerin politikası olayın diplomasinin ötesinde durduğunu göstermektedir. Gelecekte KDP'nin çizgisi nasıl gelişecektir? Bunları şimdiden söylemek, kestirmek doğru olmayacaktır. Ancak şu

kadarı söylenebilir : KDP emperyalizm yada sosyal emperyalizm ikilemiyle kendisini sınırlamıştır. Ortadoğu'daki ve dünyadaki dengenin birisi lehine değişmesi ; iki süper devletin Kürdistan politikası KDP'nin çizgisini önemli ölçüde belirleyecektir. Şu anda KDP, iki süper devlet ve de Avrupa ile ilişkilerinde titiz davranmaya, onlarla ilişkilerini koparmamaya özen göstermektedir.

Son bir-iki yıldır, Güney Kürdistan'daki güçlerin, eski rekabetlerini terk ederek bir güçbirliğine girmeleri ve bir cephe çalışması içinde olmaları göreceli bir olumluluk taşımaktadır. Örgütler arası çatışmaların getirdiği zarar oldukça açıktır. Bu çatışmalar hem ulusal hemde sınıfsal savaşı kötürümleştirmekte, ayrıca Millî Hareketi anlamsızlaştırmakta, içini boşaltırmaktaydı. Bütün bu kördögüşün bitmesi bir olumluluk iken ; otonomici güçlerin, feodfal-burjuva uzlaşıcı güçlerin olumsuz yönlerde birlikleride geçmişten beri varolan olumsuz ortama belki biraz daha güç katacak ; devrimci, bağımsızlıkçı ve hatta zayıf ihtimalde olsa proleter alternatifin gelişmesini yine relatif ölçülerde engelliyecektir. Ülkemizin bu parçasında geçmiş feodal bölünmüşlükten devam eden Soran-Kurmanc ayrımında ayrı olumsuz bir öğedir. Kuzey-Kurmanc bölgesinde daha çok KDP örgütlü, Güney-Soran bölgesinde ise daha çok Yekiti örgütlü durumdadır.

Özet olarak, İ-KDP, feodal burjuva önderlikli, çeşitli sınıflardan ve özellikle köylülükten geniş kitlesel tabana sahip olan bir partidir. Bu partide Barzani ailesinin hakimiyeti son yıllara kadar tartışmasızdır. Ancak gerek, bu partinin saflarındaki feodal-burjuva kesimin genelde yaşadığı dönüşüm; gereksede sınıf mücadelesi, bu durumu ilerde değiştirebilecektir. İ-KDP geçmişte olduğu gibi bugün artık militan anti-komünist propagandayı yapmamaktadır. Ancak anti-komünist çalışmalarını da bütünüyle yok etmiş değildir. Dolayısıyla KDP'de gün geçtikçe bu doğrultuda olsun, demokratikleşme alanında olsun, ileriye doğru gelişme olacaktır.

Olumsuz yönlerini şöyle sıralamak mümkündür :

1) Emperyalizm ve sosyal emperyalizmle olan ilişkileri ve genelde uzlaşıcı yönleri.

2) İran sömürgeci gericileriyle

zaman zaman bağımlılık düzeyine varan ilişkileri.

3) İran'da, İran Devletiyle gelişen olumsuz bağılıklarına yol açan "mülteci yaşantı"larına köklü çözüm içinde olmayışları.

4) Otonomi uğruna talepte, ısrar etmeleri.

5) Emekçi sınıfların demokratik ve sınıfsal eğitimlerine eğilmeyişleri.

6) Hâlâ anti-komünist yönlerini bütünüyle atmamış olmaları (Son yıllarda İran Komele'si ile olan çatışmalarındaki anti-komünist çabalarını hatırlamak bu konuda yeterli olacaktır.)

Olumlu yönleri ise ;

1) Güney Kürdistan'da Silahlı Mücadele geleneğini devam ettirmeleri,

2) İleriye yönelik, demokratikleşme yönünde dönüşüm içinde olmaları,

3) Diğer devrimci, demokratik güçlerle ülkemizdeki millî güçlerle dostça ilişkiler yürütmekten yana olmaları, şekilden özetlenebilir.

YEKİTİ NİŞİTİMÂNİ KURDİSTAN-IRAK (IRAK-KÜRDİSTAN YURTSEVERLER BİRLİĞİ)

Bu birlik 1976'da Komele Rencberan, Celal Talabani çevresindeki Bağımsızlar Gurubu, (Xeta Giştî), (Xeta Fireh) (Bütün hat, Geniş hat), ve Ali Askeri ve Şeyh Hüseyin önderliğindeki Sosyalist Partiden oluştu. Bu hareketin önderi Celal Talabani'nin sol ve sosyalizm adına geçmişte yaptığı olumsuzluklar bilinmektedir. KDP hareketinin tüm Kürdistan'da geniş kitlesel tabana sahip olduğu bir dönemde düşmana teslim oldu, ve o dönemler çevresiyle birlikte (Caşên Şêst û Şeşan) (altmış altının hainleri) damgasını yedi. KDP hareketinin yenilgisi ve Celal Talabani'nin devrimci demokrat, ve ayrıca revizyonist çevrelerde yaptığı ön çalışmalar bu feodal burjuva öndere yeniden payeler kazandırdı. Özellikle 1970'lerde İran Solu içinde KDP hain damgası alırken ; o İran solu ile, revizyonist bazı çevrelerle Suriye ve Çin'le bir takım ilişkilere girdi. Özellikle İran'daki devrimci demokrat hareketlerle, anti-revizyonist hareketlerle girmiş olduğu ilişkiler ; KDP'nin aksine daha olumlu değerlendirilmesine yol açtı. Komele Rencberan olarak adını değiştiren Komela Marksist Leninist

(1973-1976) küçük burjuva hareketinin sözde de olsa başlangıçta sosyal emperyalizme karşı gelmeyi savunması belki bunda bir etken olmuş olabilir. Bütün bunlardan dolayı Türkiye ve Kuzey Batı-Kürdistan'da sosyal emperyalizmin uşağı, sosyal faşist diye damga yiyen Celal Tababani, İran'da tam bunun tersi olarak anti-revizyonist güçlerle yurtsever demokrat diye değerlendiriliyor, bunun karşısı olarak Tuheh'in saldırılarına hedef oluyordu. Kürdistan'ın iki parçasındaki farklılığı göstermek açısından ilginçtir. Ayrıca Yekiti'nin 1979 İran'daki Ayaklanmada, Doğu Kürdistan'daki mücadeleye bizzat peşmergeleriyle katıldığı, İran'ın Komele oluşmasında aktif desteği olduğu (KDP bütün bunlara düşmanca yaklaşmıştı.) belirtilmektedir. Bütün bu durumlar Yekiti'ye pozitif olarak puan kazandırmıştır.

Aslında sınıfsal konumu, açısından C.Talabani ve çevresinin Barzanelerden büyük farkı yoktur. Onlarda feodal-burjuva aşiretci unsurlardan oluşmaktadırlar. Ancak, KDP 1980 civarında "sosyalizm"den bahsederken (Kastedilen genellikle Batı Avrupa sosyalizmidir.) Celal Talabani 1960'larda bahsetmeye başlamıştır. Dolayısıyla Celal Talabani çok daha önceleri aydın-burjuva dönüşümü yaşamış, bu anlamda küçük burjuva kitlesini, aydın çevreleri daha önceden etkileyebilmiştir. Bugün Yekiti kitlesi sosyalist propagandaya daha açıktır. Ancak bugün Yekiti'de Komale'nin ağırlığından bahsetmek durumu söz konusudur. Geçmişte yani 1970'lerde böyle bir durum yoktu. Komele'nin bu Birlik içinde oluşu onu sürekli ileriye doğru götürmüştür. Feodal-burjuva etkileri giderek, yada feodal-burjuva önderliğinin etkilerini giderek azaltmıştır. Aynı şekilde Komele'de bunun karşılığı olarak M-L'den yakınığımı terketmiş, giderek tipik bir küçük burjuva hareketine dönüşmüştür. Dolayısıyla Yekiti, feodal-burjuva-aşiretçi kesim olan Celal çevresi ile, küçük burjuva hareketi (Marksizmden genel olarak etkilenmesi bu durumu değiştirmez) olan Komele arasında bir birliktir. Komele'nin M-L'den etkilenmesi, kadro ve kitlesine M-L götürmeye çalışması olumlu bir adımdır. Ancak bu konuda, geleneksel milliyetçiliğin etkisinden ve sınırlarından kurtulmayıp, ilkeleri M-L teoriyi kendi pratiğinin dışında

tutması olumsuz yönüdür. Ayrıca "Otonomi-Bağımsızlık" tartışmalarının bu hareket içinde tartışılmasında olumlu bir gelişme sayılmalıdır.

Yekiti'nin geçmişte, Suriye ile ilişkilerine bakılarak "sosyal-faşist" olarak değerlendirilmesi, yukardaki gelişmeler ışığında ele alınırsa, eksik ve yanlış bir değerlendirmedir. Yani Yekiti, bir revizyonist hareket olarak görülmüş, bu anlamıyla sosyal faşist değerlendirilmiştir. Oysa durum böyle değildir. Yekiti önderliği o denemde KDP önderliği gibi feodal-burjuva bir önderliktir, küçük burjuva önderliği kendi içinde eritmeyi hedeflemiştir. Suriye ile ilişkilerine gelince, o dönem Güney Kürdistan'daki bütün partilerin, KDP HSYK'nın da ilişkileri bulunmaktadır. Yani Yekiti'nin, Özgürlük Yolu, DDKD, TKP, TUDEH, Irak Komünist Partisi gibi bir parti olmadığı açık. Daha çok KDP ye benzeyen, ancak sosyalizmden bahseden, bu anlamıyla küçük burjuva demokratlarını da fazladan kendi içinde örgütleyen bir blok görünümündedir. Yekiti, sosyal emperyalizmden, Çin'den destek alma çabaları göstermiştir. Bunu Güney Kürdistan'daki güçlerde istemektedir. Bu onların uzlaşmacı feodal-burjuva karakterlerinden kaynaklanmaktadır. O dönem sosyal emperyalizm ile uzlaşma karakteri en fazla Yekiti'de görülebilir, ancak sosyal emperyalizm ile uşaklık derecesinde bağlar gelişmemiştir. Bugün PKK'ninde sosyal emperyalizm ile ilişkiye geçme isteği var. Ancak henüz kaynaşan bağları yoktur. Yekiti'nin durumunda sadece bu ilişki açısından böyledir. Bu anlamıyla Yekiti'yi, daha çok emperyalizm ve sosyal emperyalizmle uzlaşan, küçük burjuva hareketinde içinde yer aldığı feodal burjuva hareket olarak değerlendirmek gerekiyordu. Bugün bu harekette küçük burjuva hareketin ağırlığı giderek artmaktadır.

Yekiti'nin geneline karşı tavrı KDP'ye olan tavrımız gibi ikili olmalıdır. Onun emperyalizm ve sosyal emperyalizmle uzlaşma ve birleşme çalışma ve eğilimine karşı mücadele, ulusal hareket içinde, silahlı mücadeleyi yürüttüğü bu anlamıyla da yurtsever konumunda olduğu müddetçe onunla dostluk ilişkileri geliştirme şeklinde olmalıdır.

Komele'den ayrılan "Ala Şores" grubunun, arayış içinde olan, İran-Komele'sinden ve revizyonist

IKP'den etkilenen kesimlerden oluştuğu belirtilmektedir. Bu grubun nereye gideceği ve neler savunacağı hâlâ belirgin değildir.

Üniversite öğrencileri ve aydınlar arasında örgütlenen "Karkerên Kurdistan"ın durumunda belirgin değildir. Ayrıca küçük bazı grupların varlığı, Peşmerge kamplarının dışında söz konusudur, ve genelde M-L'den etkilenen gençlik kesiminden oluşmaktadırlar.

Güney Kürdistan'da "Hizbi Sosyalistê Yekgirtiya Kurdistan" Yekiti ve KDP hareketine tepki duyan, yada onlarla anlaşmayan, çelişkileri olan aydınlar ve feodal-burjuva öğeler tarafından oluşturulmuştur. Ancak bu hareket de feodal burjuva çizginin sınırlarını aşamamıştır.

Sami Rahman önderliğinde kurulan Kürdistan Demokrat Halk Partisi'nin durumunda bundan farklı değildir. Daha çok Avrupa ile bağlarını geliştirmesi ve sosyal emperyalizme daha yakınlık duyması belki ayrıt edici özelliği olarak belirtilebilir.

PASOK (Partiya Sosyalistên Kurd) hareketi küçük burjuva öğelerden oluşmuştur. Sadece Kürtlere (!) saflarında yer vermesi gibi ilginç bir tüzük hükümleri vardır. Bu anlamıyla milliyetçi bir platformdadır. Bağımsız, Birleşik Kürdistan ve beş parça üzerine düşünceleri de nasıl savunduğu belirgin değildir. Son iki hareket diğer iki hareketin gölgesinde kadıklarından dolayı dış bağlantı olanakları sınırlıdır. Dolayısıyla ülke imkânlarıyla yetinme durumları, onları olumlu yöne itebilecek etken durumundadır. Bu anlamıyla daha olumlu ittifaklar oluşturma durumları doğabilir.

DOĞU KÜRDİSTAN

İ-KDP

Genel olarak İran'da ve özel olarak Doğu Kürdistan'daki kitle ayaklanmalarından sonra esas olarak İran KDP ve Komele, Kürdistanlı güçler olarak mantar gibi aniden boy attılar. Bu durum ayaklanmanın doğasıyla yakından ilişkilidir. Ayaklanmanın hemen ardında Kürdistan'da üçüncü güç olan Halkın Fedaileri, bölünmelerinden sonra dağıldılar.

İ-KDP için söyleyeceklerimizi, aslında Yekiti ve İ-KDP bölümünde söylemiş sayılırız. Yani İ-KDP ve Yekiti için söylediklerimiz İ-KDP içinde üç aşağı beş yukarı geçerlidir.

Sadece I-KDP başlangıçta daha geniş bir kitlesel tabana sahip durumdaydı. Kontrollerinde şehirler vardı. Şimdi ise yanlış politikaları sonucu bir köşeye sıkıştırılmış durumdadırlar. Bu gelişme özelliği önemli bir özelliktir ve Kürdistan devrimi ve tarihi açısından önemli dersler çıkarılması gereken bir deneyimdir.

I-KDP içinde feodal güçlerle, burjuva aydınların örgütlülüğü ve bunlar arasındaki blok, ilişki ve çatışma çok açık bir şekilde gözlemlenmiştir. Başında, parti içinde yer alan revizyonist aydınlar önemli ölçüde tasfiye edildi. Kasemli temsilciliğindeki burjuva aydınlar özellikle Avrupacı olmalarıyla, diğer sınıfdaşlarından ayrılmaktadırlar. Avrupa Sosyal Demokratlarının, sosyalistlerinin Kürdistan'daki en güvenilir temsilcisi durumundadırlar. Celal Talabani ve Kemal Burkay'ı da unutmamak gerekmektedir.

Zira bunların oluşturdukları blok, daha çok bu amaca yöneliktir. Kasemli'nin Avrupa Sosyal Demokratların bir temsilcisi olarak, üstelikte M-L'den haberdar, sosyal demokrasinin bilinçli bir temsilcisi olarak ; M-L gelişmeye engel olma özelliği gözardı edilmez. Pratikte bu hareketin anti-komünist çabaları, bu partideki hümanist-sosyalist çizgi sayesinde, açık bir mücadele ile gerçekleşmektedir. Komele, her ne kadar Kasemli ile çatışmalarını sınıf mücadelesi olarak yorumladıysa da ; esasta Kasemli, komünizme karşı mücadelesinde militan bir anti komünist düzeyde şiddete dayalı siyasi tedbirlere başvurmadı. Ancak buna rağmen "sosyalist" siyaseti temelinde gelecekte proletarya hareketi için ciddi ve uğraşılması gereken bir engeldir. Komünizmle mücadelesinde Avrupa'ı oluşturan kaynaklanarak "demokrasi" sınırları içinde kalışı, sınıf mücadelesinde proletaryaya yarar getirecek olumlu yanındır.

Komele ile girmiş oldukları çatışmalarda ; iki tarafta, geçmişten beri KDP ve Yekiti gibi önemli suçlar işlediler. Komele, daha devrimci ögeyi temsil etmesine rağmen bu durum bir gerçektir.

KOMELE - İKP (İRAN KOMÜNİST PARTİSİ)

Şu anda İran Komünist Partisi olarak faaliyet yürüten Komele kendine ala yekiti 16

sini İsmail Şerifzade Hareketi'nden (1968) beri var olduğu iddia etmektedir. Bütün bunlar sorunun pek belirgin olmıyan yönleridir. Ancak Komele 1979 devrimci ayaklanmasıyla Kürdistan'lı bir güç olarak oluştu. Bu hareketin önderlerinin KAWA'dan (duydukları oranda) etkilendikleri (örneğin Fuat Sultan) bizim açımızdan başlangıçta önemli bir gelişmeydi. Ancak gelişmelerin oldukça hızlı seyretmesi, önderlerinin önemli bir bölümünün şehit düşmesi, Doğu Kürdistan'daki tarihi gelişmeler, bu hareketi oldukça yanlış bir yere götürdü. Kürdistan dışında olmıyan bir güç kalkıp kendisine İKP sıfatını yakıştıramadı.

Kürdistan'da kurtuluş olanakları varken ona sırt çevirmek, yanlış stratejik hedef uğruna tarihi bir fırsatı kaçırdılar. Doğu Kürdistan'ın ezici çoğunluğu peşmergelerin kontrolünde iken ; otonomi hedefinde çıkmazda durmaları ; hedefsiz ve amaçsız mücadeleleri onları kitlelerden kopardı, mücadeleyi zayıf düşürdü. Daha sonrada, troçkizmden etkilenen ve kendilerine dünya komünizmini çıkmazdan kurtarma görevini üslenen önderler payesini veren küçük burjuva aydın bir grupta birleşip İKP'yi oluşturduktan sonra, sektör yönleri (bunun teorisinde yapmışlardır -dünyamızda popülizm, küçük burjuva ideolojisi artık karşı devrimciydi !) gelişti. Amaçsız mücadeleleri nedeniyle kitleler zaten bıktırıcı konuma getirilmişlerdi. Son durum iyice güç kaybetmelerine neden oldu. Bu hareketin gelişimi ise ayrı ders durumundadır.

Bu hareketin saflarında elbette komünizme çok yakın insanlar vardır. Dolayısıyla Kürdistan'da mücadele ettikleri müddetçe en yakın müttefik güç durumundadırlar. Ancak devrimimizde ülkemize özgü etmenleri gözardı eden ; ülkemiz devrimine olan inançsızlıklarını giderici bir mücadele vermek gereklidir. Onların yanlış yönlerine karşı mücadele de zorunludur. Bu mücadele ancak onlarla ilişkiler içerisinde ve Doğu Kürdistan'daki devrimci mücadelenin platformunda, ve onun ölçüleri içinde özgün bir biçimde yürütülmek zorundadır.

Güney Batı (Suriye) Kürdistan'da durum içacı değildir. Bir dizi "parti" aile ilişkilerinin düzeyini aşmıyarak kurulmuş bulunmaktadır. Bu sözde partiler Güney Kürdistan ve

Kuzey Batı Kürdistan'ı için "cephe gerisi" pozisyonunu kendilerine biçtiklerinden, onların uzantısı durumundan kurtulmamaktadırlar. Ayrıca her "parti" diğerini Esat istihbaratı ile ilişkiyle suçlamaktadır. Aslında Suriye'de çalışan her örgütü denetim altına almada, Suriye sömürgecilerinin, özellikle gizli örgütleri aracılığıyla, başarılarını, acıda olsa, teslim etmek gerekmektedir. Bu, orada faaliyet yürüten örgütlerin uzlaşıcı-teslimiyetçi çizgilerinden de kaynaklanmaktadır. Suriye sömürgecileri bir yandan ülkemizin bu parçasını ilhak ve işgalleri altında bulundururken, diğer taraftan "sol" görünüşleriyle, "Kürt Dostu" maskeleriyle kendi çıkarları temelinde onları kullanmaktadırlar. Ülkemizin bu parçasında geçmişte hareketimize çeşitli desteklerde bulunan yurtsever demokrat unsurların oluşturduğu örgütlenmeyi ve etkili yurtsever tek tek unsurlarında olduğunu göz önünde tutmak gerekir.

KUZEY-BATI KÜRDİSTAN

Bugün Kuzey Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelesini omuzlamış olmamız nedeniyle bu parçadaki ittifaklar ; daha dolaysız bir biçimde ele alınmak durumundadır. Tek tek örgütleri değerlendirecek olursak :

PKK (PARTİYA KARKERÊN KURDISTAN)

Bu hareketin 1984'den sonra Kürdistan'da geliştirdiği silahlı mücadele ve kendisine özgün karakteri, bu hareketin siyasi arenada sık sık tartışılmasına yol açmıştır. Bu hareketi doğru bir şekilde kavramak için gelişimine bakmada yarar vardır.

PKK hareketi, başlangıçta küçük burjuva hareketi olarak değerlendirildiğinde ; sınıfına mal olmamış bir hareket, dolayısıyla istikrarsızlıklar gösteren bir hareket olduğu vurgulanmıştır. Olumsuz yönü onun modern revizyonizmden etkilenmiş olması, olumlu yönü ise halkımızın özgücüne bağlı olduğunu belirtmesi ve bağımsızlığı savunması olarak belirtilmiştir. Bu hareketle eylem birliğinin zorunluluğunda belirtilmiştir. (bkz. "Kawa Çıkarken") Bu değerlendirme, kuşkusuz bu hareketin henüz birçok özelliğini kazanmadığı 1977-1978 yıllarına aittir.

PKK de aşağı yukarı tüm Kürdistan'lı örgütler olmasada, çoğu gibi,

öğrenci gençlik hareketi ile birlikte ortaya çıkmıştır. Bu nokta, yani devrimci aydınlardır ve öğrenci gençlik hareketinin çoğu hareketler için başlangıç teşkil ettiği, KUK ve T-KDP sayılmazsa, diğer tüm hareketler içinde geçerlidir. Bu anlamıyla tüm hareketleri sadece bu öncellerinin sınıf yapısına bakarak değerlendirmek doğru olmayacaktır. Hareketleri siyasi çizgilerine ve pratik yaşantılarına, bu temelde hangi sınıfa hizmet ettiklerine göre değerlendirmek gerekmektedir. PKK hareketi öğrenci gençliği, yoksul köylülüğü, şehir küçük burjuvazisini, köylülüğü diğer hareketler gibi kendi çalışma alanı yaparken özellikle ; Kürdistan'daki işçiler ordusuna yönelmesi ; köyden kopup gelmiş, sınıflarıyla bağlarını koparmış lumpen kopuk takımına özel ilgi göstermesiyle diğer bir çoğundan ayrıldı. Ancak bugün millî burjuva, feodal unsurları, köylülüğü ve işçiler kadar değişik sınıflardan insanları bağrında toplamaktadır. Değişik sınıfları bağrında toparlaması, küçük burjuvazinin değişik katmanlarının olumsuz çizgisi olarak politik alana adım atması ; onun ilkesiz ve pragmatik oluşuna yolaçmıştır. Tüm bunların yanı sıra siyasetinde istikrarsızlık, bu hareketin en önemli özelliklerindedir. Proletaryanın devrimci mücadelesine, onun devrimci rolüne, pratiğiyle, teorisyle kuşkuyla bakmaktadır. Mücadele anlayışında olsun ; pratikte yaptıklarıyla olsun proletaryanın sınıf mücadelesine uzak olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca bağımsızlığı teorik planda savunmasına rağmen ; emperyalizme ve özellikle sosyal emperyalizm karşı kararsız oluşu proletaryadan uzak olma yönünden kaynaklanmaktadır. Ortadoğuda geliştirmiş olduğu ilişkiler de bu hareketin olumsuz yönüdür.

Marksizm-Leninizmden uzak olan siyasi çizgileride kendisine özgü karakter taşımaktadır. Kendilerine özgü her şeyi "zor"la açıklayan idealist bir mantıklı olduğu gibi ; "zoru" siyasetin üstünde her şey olarak görmekteylerdir. Silah siyasete kumanda etmektedir. Mahir'den ve Güney Amerika devrimcilerinden alınma öncü savaşın bir biçimi "silahlı propaganda" ayrı bir garipliktir. Feodal burjuva harekete ilişkin olarak söyledikleri ise birbirini hiç tutmamaktadır. Kısa ve öz olarak bir kaç yıl önceki yayınlari-

la ; şu andaki yayınlari bir zıtlık teşkil etmektedir. Bu istikrarsızlığın kaynağı bu hareketin kendisine özgü mantığından kaynaklanmaktadır. Bu mantık dünyayı kendisiyle açıklıyan, küçük burjuva pragmatizmidir. "PKK ye yarıyan her şey doğru ve Marksisttir, yaramıyan yanlış ve haindir." Bu mantık son dönemlerde özellikle belirginleşmiştir. Bu mantık hem tehlikelidir ; ayrıca hem de sürekli birbirine zıt tavırlara, istikrarsızlıklara yol açacaktır.

PKK hareketinin oluşumuna ve gelişimine baktığımızda, örgütlenme çizgisi dünyada hiçbir ülkede göremeyeceğimiz, hiçbir sol hareketin tarihinde göremeyeceğimiz özellikler taşımaktadır. Kitlelere yaklaşımda, onları örgütlemeye eylem ve irade birliğinin yanı sıra şiddet faktörünü de devreye sokmuştur. Örgütlemeye çalıştığı kesimleri sadece propaganda ve ikna yoluyla değil, aynı zamanda şiddet faktörünün ucunuda göstererek örgütlenmeye çalışmıştır. Bu nedenle kendi dışındaki sol hareketlerle, devrimci demokrat hareketlerle, kendisine yakın olsun uzak olsun çatışmalara girmiştir. Kendisinden ayrılan unsurlara karşı keyfi bir şekilde, ajan ve provakatör damgasını vurarak, ortadan kaldırma siyaseti izlemiştir. İnsanları devrimci mücadelenin yanı sıra korku ve terörlede örgütlemeye çalışmaktadır. Bu mantık mahkûm edilmelidir. Geçmişte çatışmalar içinde gerek PKK saflarından, gereksede değişik devrimci-demokrat siyasi hareketlerin saflarından bir çok devrimci katledildi. Birçok hareket bundan sorumlu olmakla birlikte bu konuda da en büyük sorumluluk PKK'nin üzerindedir.

PKK hareketinde, önderinin rolü belirleyici olmasına rağmen ; bu yanlış mantık bir yada birkaç kişiye bağlanamaz. Yüzyıllardır Kürdistan'da gerçekleştirilen katliamlar ; en ağır sömürgeci baskılar, feodal intikamcı anlayışlar, aşiretsel örgütlenmeler vb. bir dizi toplumsal yapıdan kaynaklanan olumsuz etkilenmeler bu mantığı besliyen etkenlerdir. Bu etkenler küçük burjuvazinin sol kesiminin yıkıcılığıyla birleşince oldukça olumsuz bir tablo karşımıza çıkmaktadır.

Bu hareketin bu olumsuz yönlerine rağmen zaman zaman gündeme gelen olumlu yönleride söz konusudur. Bağımsızlık propagandası yapan, halkımızın özgücünden

bahseden ve bunu belli pratiklerinde ortaya koyan siyasi yapıları önemli olumlu yanlarıdır. Diğer taraftan silahlı mücadele ile kurtuluşu savunmaları -yanlış anlayışta da olsa- silahlı mücadeleye sarılmaları olumlu diğer yönleridir. Küçük burjuva maceracılığından doğru mücadele anlayışı beklemek de zaten doğru değildir. Küçük burjuva anlayışta gelişse, bazı eylemlerinin sömürgeci Türk Devletine darbe vurduğu açıktır. PKK'nın kitleleşmesinde silahlı mücadeleye bağlı kalmalarının çok büyük rolü olmuştur. Hatta denilebilir ki, bu nokta tek etkidir. Bizim silahlı mücadeleye başlangıçta verdiğimiz önemi ; daha sonradan yeterli oranda devam ettiremeyişimiz, (Gerçi silahlı mücadelenin Marksist anlamda konuluşunun koşullarını, ülkemiz koşulları vb. etkenler dikkate alındığında hatayı sadece subjektif bir hata olarak görmemek gerekir.) bu temelde örgütlenmeyi güçlü bir şekilde gerçekleştirmeyişimiz, Kürdistan'da silahın rolünü iyi görüp, ondan yararlanmayışımız, önemli bir eksikliğimizdir. PKK'nin 1984 den sonra, hiçbir hareket, kendi yeniden örgütlenmesini henüz yeteri oranda gerçekleştirmedigi bir dönemde, geliştirdigi silahlı mücadele, bütün yanlışlıklarına ve olumsuz yönlerine rağmen olumlu bir adımdır. Ancak bu olumlu yönü olumsuzlaştıran etmenler ; Suriye etmeni, belli ölçülerde İran etmeni, "PKK mantığı" vs. bir dizi etmenleri de göz ardı etmemek gerekmektedir. Onu, bir bütün olarak değerlendirmek gerekmektedir. Eğer bu olumsuz etmenler olmamış olsaydı, PKK hareketi sıradan bir küçük burjuva hareketi olarak bu eylemleri gerçekleştirmiş olsaydı ; kuşkusuz eylemleri sömürgeci faşist cuntaya darbe vurduğu oranda, desteklemek kolay olacaktı. Ancak PKK'nin Suriye'nin ve sosyal emperyalizmin militan bir müttefiki olma özlemi, ve de kendi dışındaki sola ve kendi içindeki devrimcilere karşı anti-demokratik tutumu bu sorunu karmaşılaştırılmaktadır. PKK'nin kendi dışındakilere karşı anti-demokratik tavır ve bunun çatışmaya kadar vardırması ; devrimci mücadelede proletaryanın ve devrimci demokrat örgütlerin emekçi sınıf ve tabakaları örgütlenmelerinde engel teşkil etmektedir. Bu politikanın Kürdistan'da pratiğe aktarılması sınıf savaşını ve Ulusal Kurtuluş savaşını geliştirmeyecek,

tersine kördögüsünü, anlamsız bir savaşı geliştirecektir. Bu noktada Lenin'in söylediklerini hatırlarsak, özet olarak şöyle diyordu : *Bizim ezilen ulus içinde gelişen bir hareketi desteklememiz için, önderliğinin, bizim proletaryayı ve kendi emekçi sınıfları örgütlememize müsaade etmesi gerekmektedir.* Bu Leninist tavrı, görülüyor ki ; temel bir sorundur. Bu anlamıyla PKK'nin anti-demokratik tavrına karşı mücadele basit bir hataya karşı mücadele olarak değerlendirilemez.

Bunlara karşı mücadele içinde, bu hareketin saflarındaki devrimci unsurlara bunu kavratmak, onların

bu mantıklarını terk etmeleri halinde, onlarla militan eylem birliklerinin, mantığı devam ettirmeleri halinde Lenin'in yukarıdaki ilkesine bağlı olarak, olumsuz yönlerine karşı mücadele esas alınmalıdır. Çünkü bu sorun hafife alınacak bir sorun durumunda değildir. Ülkemiz ve devrimimizin geleceğini yakından ilgilendirmektedir.

Ancak bütün prensiplere bağlı genel tavrımıza ters düşmeyecek temelde, Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluş Mücadelenin çıkarları gereği, bazı eylemlerle sınırlı, taktiksel yada belli eylemlere özgü birliklerde yapılabilir.

EMPERYALIST-REVIZYONIST SİSTEM

Emperyalist kapitalist sistemdeki değişimler, hareketlilik tekeli sermayenin elindeki devlet, basın, yayın vb. kitlesel iletişim araçları aracılığıyla özellikle ön planda tutulmakta, kamuoyuna daha çok bu değişiklikler sunulmaktadır. Sosyalizm proletarya ve ezilen dünya halkları ile ilgili gelişmeler bilinçli bir şekilde bu güçlerce bütün olanakları harekete geçirilerek engellenmektedir. Bu gerçeğe işaret ederek ve bu alanda da devrimci savaşımın verilmesi gerekliliğinin oldukça önem taşıdığını vurgulayarak, başında da vurguladığımız sıraya uygun uluslararası değişimleri irdelemeye çalışalım.

Süper devletler arasındaki ilişki ve çatışmalar bugün dünya politikasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu iki devletin de emperyalist askeri ve ekonomik güçlülüğünden ; onların dünyanın en ücra köşelerine kadar uzanan pazar alanlarından, pazar paylaşım kavgasından kaynaklanmaktadır. Süper devletler arasındaki ilişki ve çelişki Gorbaçov'la yeni bir aşamaya vardı, tespitini rahatlıkla yapabiliriz. Gorbaçov Batının güvenini kazanmayı siyasetinin temelinde oturtmuş bulunuyor. Bu anlamda Batılı emperyalistlere ve özellikle de ABD'ye büyük tavizler sunmaktan çekinmemektedir. Afganistan, Vietnam, Orta-Doğu, Orta-Amerika örnekleri ve daha başka bir dizi örnekler gözlemlendiğinde bu durum açıkça kendisini ele vermektedir. Gorbaçov kendi açıklamasına göre içerideki bunalım, "Büyük krizi", "içerideki maddi ve manevi çürüme"yi, "ekonomik durgunluğu" aşmak için, dış ilişkilerdeki gerginliği yumuşatmaya çalışmaktadır. Bunun için silahsızlanma alanından başlamak üzere, "yeni düşünce"sini uluslararası politika alanında da hayata geçirdi. Perestroika ve Glasnost'tan oluşan bu "yeni düşünce" iç ve dış politikada hayata geçerken, buna en çok sevinen de Batılı emperyalistler oldular. Bu sevincin sonucudur ki, Gorbaçov Batıdan güçlü destek buldu. Batılı kapitalist güçler bütün içtenlikleri ile Gorbaçov'u alkışlamaktadırlar. Bu destek ve alkışlar dahi Gorbaçov'un kimden yana olduğunu açıkça göstermektedir. Aynı zamanda bu destek, Gorbaçov'un geçici bir dönem de sürse,

Uluslararası Durum

sını vuran karakteristik temel özelliklerdir. Bu da çağımızın hala emperyalizm ve proleter devrimleri çağı olduğu gerçeğidir ! Çağımızın kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı olduğu gerçeğidir ! Çağımızın Ulusal Kurtuluş savaşları çağı olduğu gerçeğidir ! Bütün bu gerçeklerin karartılmasına göz yumamayız. Yüzyılımızda cereyan eden tüm olayların - en büyüğünden en küçüğüne - bilimsel değerlendirilmesi bize bu gerçekleri vermektedir. Bu gerçekler proletaryanın ve ezilen halkların mücadelesinin bilimsel özümsemesinden çıkmaktadır.

Bizim için bu temel gerçeklerin kabulü kavranması ve devrimci yorumu büyük önem taşımaktadır. Dünyayı değerlendirmemiz ve yorumlamamızda bizim için çıkış noktası durumundadırlar. Ancak biz bu çıkış noktası ile her şeyi açıklamıyacağımızda çok iyi bilmekteyiz. Dünyadaki her değişmeyi çıkış noktamızda sahip olduğumuz perspektifimiz ışığında kendi iç çelişkileri dinamiği ve bağlantılarıyla açıklamak zorundayız. Yoksa çelişkileri sayıp dökmekle bir yere varamayız. Belki sadece ilk başlangıç adımını atmış olacağız, ancak bununla da bir yere varamıyacağımızı çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla devrim bilimi, toplum bilimi, bize çağımızın değerlendirilmesinden yola çıkarak, günümüzün ayrıntılı değerlendirmesine varmamızı önermektedir. Yoksa çağla ilgili değerlendirmeleri tekrarladığımızda, 1980'lerle 1920'ler arasında hiç bir farklılığın olmadığını iddia etmiş olacağız ki, bu da açıkça saç-

madır. Bu zaman dilimi içinde bir dizi önemli toplumsal değişikliğe tanık olmuş durumdayız. Yani kısaca ve özcesi çağımızın ve günümüzün değişiklikleri doğru bir bilimsel değerlendirme ile diyalektik bütünsellik içinde açıklıyabilmeliyiz. Herhangi bir yöne verilecek yanlış bir ağırlık doğmacılık ve revizyonizme götürecektir.

İşte bugün, Teng Sia Ping ve Gorbaçov'un da içinde olduğu - bu anlamıyla başını çektiği - değişik politik güçler revizyonist akımlar dünyamızın eski dünya olmadığına, "eskiden" söylenenlerin geçerliliğini yitirdiklerine dair söylemler vermektedirler. M-L'in geçerliliğini yitirdiğini şu ya da bu şekilde, zaman zaman açık, zaman zaman üstü örtülü bir şekilde nakaratılabilmektedir. Tüm gerekçeleri "dünyadaki son değişiklikler", "dünyanın yeni durumu". Ve bu gerekçeler hepimizde bildiği gibi gelmiş tüm revizyonist akımların ortak nakaratları olmuştur. Bütün bu revizyonist yozlaşmanın üzerine ayrıntılı olarak başka yazılarımızda gitmek gerekiyor. Söylenildiği gibi dünyadaki değişimler M-L geçerliliğine şüphe düşürmüyor, tam tersine onu doğruluyor. M-L'i bir bilim olarak göremiyenler, onu bir doğma, kalıp şeklinde değerlendirenler elbette bu durumu kavrayamazlar. Bu bağlantıda dünyadaki gelişmeleri devrimci bilim ışığında incelememiz gerektir. Ancak şunu özellikle vurgulamalıyız : Bu derece dejenere olmuş açık revizyonist akımlara karşı tüm M-L güçler proletaryanın ve ezilen halkların direnişini yükseltmelidirler.

Batı ile uyumlu çalışacağını göstermektedir. Atom silahlarının, uzun menzilli füzelerin tahrip edilmesinden bir dizi uluslararası ilişkiye yansıyan bu uyumlu çalışma emperyalist ve sosyal emperyalist sistemin proletarya ve ezilen halklara karşı ittifakının bir biçimini teşkil etmektedir.

Süper devletlerin ve diğer emperyalistlerin silahsızlanma politikası bir dizi yanıtıcı öğeyi bağrında taşımaktadır. Bu yanıtıcı öğeler geniş işçi kitlelerini ve ezilen halkları aldatmaya yöneliktir. Onların çıkarları ve bu anlamıyla politikaları tabiatıyla proletarya ve ezilen halklara düşmandır. Genelde dışlerine kadar silahlanmış kapitalist-revizyonist sistemin silahlanma politikasına özeldir de atom silahlarına karşı proletaryanın ve ezilen halkların yükselttiği direnişin arkasına demagojik bir şekilde gizlenen bu karşı devrim güçleri ; silahsızlanma çabalarına halkların yararınaymış süsünü vermeye çalışmakta, kendilerini bu silahsızlanma çabasına götüren nedenin halkların talebi olduğunu göstermeye çalışmaktadırlar. En çok ta modern revizyonistlerin bu yönlü çabaları aldatıcı rol oynamaktadır. Elbette proletaryanın ve ezilen halkların çıkarlarına uygun ve M-L'lerce savunulan silahsızlanma politikası vardır. Bu politika doğrultusunda yığınlar harekete geçmekte ve direniş yükseltmektedirler. Bu politika tamamiyle emperyalistlerin ve sosyal emperyalistlerin politikasıyla çelişmektedir. Ve şu anda yürütülen burjuva politikasının tam zıttı olarak sadece indirimi düşünülen atom silahların değil, tüm kapitalist diktatörlüklerin silahsızlandırılmasını, parçalanmasını, bu anlamıyla savaşa ve silahlanmaya karşı yürütülen savaşı devrim ve sosyalizme bağlamayı hedeflemektedir. Oysa bugün özellikle Reagan ve Gorbaçov tarafından yürütülen silahsızlanma politikasının proletarya ve halkların çıkarlarıyla hiç bir ilişkisi yoktur. Onlar sadece kendilerini karşılıklı tehdit eden silahlanmayı ; yine karşılıklı kendi çıkarları gereği indirime uğratmayı hedeflemekte ; ama bunun tersi olarak diktatörlüklerini koruyacak, ezilen halklara karşı kullandıkları silah ve savaş araçlarına dokunmamaktadırlar. Aynı şekilde indirimini düşündükleri ve programladıkları atom silahlarının mevcut silahlanmanın oldukça küçük bir yüzdeyi kapsamasıda onların niyetini açıkça

ortaya koymaktadır. Elde bulunan istatistikler iki süper devletin son on yıllarda olduğu gibi şimdi de dünya halklarını rikayarca aldatmaya çalıştıklarını ; gerçekte silahlanmalarını halklara ve sosyalizme karşı yoğun bir şekilde sürdürdüklerini göstermektedir. Devrimci politika emperyalistlerin bu sahtekarlıklarının teşhirini önüne koymalı, bu temelde proletaryanın ve halkların savaşa ve silahlanmaya karşı direnişini yükseltmeli ve bunu devrime, sosyalizme götüreceği şekilde yürütmelidir. Bunu yaparken elbette aktüel durumlara bağlı olarak somut hedefler, şiarlar, programlar da zorunlu olacaktır. Yoksa genellemeler bize fazla adım attırmayacaktır. ABD emperyalistlerinin dünya halkları karşısında işlediği cinayetler ve suçlar bizzat somut ve canlı bir şekilde teşhir edilmeli ; buna özel önem verilmelidir. Bu özel önem özellikle ülkemizin yapısı ve dahada önemlisi yakın tarihimizde halkımıza karşı işlediği suçlardan, emperyalist saldırganlığından ileri gelmektedir. Ülkemizin yapısı ve yakın tarihi aynı şekile Rus sosyal emperyalizminin, ülkemizde işlediği emperyalist suçlara karşı mücadeleye de özel önemi zorunlu görmektedir. Biz elbette soruna sadece ülkemizin gözüyle yaklaşmıyoruz. Uluslararası proletarya, ezilen halklar ve sosyalizmin genel çıkarları ve ülkemiz devriminin çıkarlarını diyalektik bütünsellikle ele alarak emperyalizme karşı savaşı yükseltmemiz gerekliliğinin bilincindeyiz. Ama bütün bu mücadele somut bir içerik kazanmak zorundadır. Emperyalist politikanın her yeni adımı doğru değerlendirilerek ona karşı uygun mücadele yöntemleri geliştirilmelidir.

Reagan ile Gorbaçov arasındaki kötü ünlü son "Barış içinde bir arada yaşama"(!) dönemi de böyle ele alınmalıdır. Biz, emperyalistlerin sonuza dek, hatta uzun süreli anlaşarak pazar paylaşacaklarına inanmıyoruz. Böyle bir inanç Leninist emperyalizmin tezine temelden aykırıdır. İki devlet arasında oluşan yeni "barış" ve "anlaşma" da sadece geçicidir. Onlar arasında rekabet ve çatışma esas olacaktır. Ancak geçici olarak "anlaşma" dönemleri çatışma ve gerginlik dönemlerinin yerini alabilir. Bugün Rusya'nın durumu Gorbaçov'un böyle bir politika ile öne atılmasına yol açmıştır.

Gerginlik ve çatışma, iki devletin

de ekonomisine darbeler vurmaktadır. Bundan Rusya daha çok etkilenmektedir. Büyük askeri harcamalar Rusya ya çok daha büyük faturalara mal olmuştur. Rusya, Gorbaçov'un kendi deyimleriyle ifade edersek "büyük bir patlama"nın, "büyük bir kriz" in eşiğine gelmiştir. Büyük bir ahlaki ve maddi "çürüme", "tıkanıklık", "durgunluk" dönemi içinde sıkışan Rusya sözde Gorbaçov'un yeni politikası ile kurtarılacaktır. Proletaryanın ve emekçi kitlelerin isyan potansiyelini iyi sezen Gorbaçov "kurtuluş", "İkinci Ekim Devrimi" gibi devrimci doğru şiyar ve hedeflerin arkasına demagojik bir temelde gizlenerek iç politikada hayata geçirdiği liberal-kapitalist politikayı dış politikada da Batılı emperyalistlerle uzlaşma şeklinde hayata geçirmektedir. Ancak şurası çok açık ki, bu politika Rusya'yı kurtuluşa değil, tersine daha da kapitalist batağın derinliklerine götürecektir. Geçici ve kısmi rahatlama izlense dahi (ki bu mümkündür) sonuç daha da batacak olacaktır. Bu özellikle de işçi sınıfı ve emekçiler için böyle olacaktır. Dış politikada da sonuç bundan farksız olmayacaktır.

Emperyalistlerin, Gorbaçov'la birlikte sosyalizme yönelttikleri sardırı özel boyutlara ulaştı. Her tarafta "sosyalizmin bittiği" Gorbaçov'a atıfta bulunularak bağırılıyor. Emperyalist sistem bu bağırılarda daha da yükseltecektir. Bu durum bizlere aynı şekilde yeni görevler yüklemektedir. Bu emperyalist çabanın boşa çıkarılması için Rusya gerçeğinin, sosyalizmle kapitalizm arasındaki mücadele gerçeğinin iyice bilince çıkarılması gerekmektedir.

İki süper devlet arasındaki mücadeleler, uzlaşmalar dünyayı önemli oranda meşgul ederken ; diğer batılı emperyalistler daha önceden ön gördüğümüz gibi giderek güçlenmekte, aradaki farkı (iki süper devletle olan farkı) kapatmaya çalışmaktadırlar. Dünyanın dört bir yanında sermaye ihracı ve yatırımında bulunmakta, yeni pazarlar elde etmektedir. Japonya ve Almanya'nın büyük ivme ile güçlenmesi istatistikler ve diğer verilerle onaylanmaktadır. Fransa, İngiltere ve Çin'de bunlardan geri kalmamaktadır.

Emperyalist devletler arası ilişki ve çatışmalar yumağı içinde Almanya ve Fransa'nın yakınlaşması dikkatlerden kaçmamaktadır. Bir

yandan bu iki güç Avrupa'nın önüne geçmeyi hedeflerlerken, diğer taraftan Japonya ve Çin'i de yanlarına alarak belli bir bloklaşmaya doğru çaba sarfettikleri de gözlemlenmektedir.

Giderek gelişen, güç kazanan finans kapital güçlerine, onların ekonomik gelişmelerine ve politikalarına özel dikkat gösterilmesi gerektiği eski ve bilinen bir gerçektir.

Kapitalist ekonomik sistem içinde, ülkeleri eskiden olduğu gibi artık sömürge, yarı sömürge ve emperyalist, kapitalist metropoller olarak ayırmak, bütün doğruları vermediği gibi eksik ve yanlıştır. Biliyoruz ki, ülkemizin de içinde yer aldığı klasik sömürge ülke sayısı artık dünyada azınlığı hem de küçük bir azınlığı oluşturmaktadır. Emperyalist metropollerle bu ülkeler arasında seyreden ve dünyanın çoğunluğunu oluşturan ve emperyalizmle çeşitli bağımlılık ilişkileri içinde bulunan ülkeler bulunmaktadır. Bunların bir bölümü hala yarı sömürgecilik tipik örneğini verirken ; önemli bir kesimi yeni sömürgecilik geliştirilmesinden sonra değişik bağımlılık örneklerini sunmaktadırlar. Bunlar arasında emperyalist sermayenin özel çabaları sonucu "endüstrileşmekte olan ülke" ler statüsüne ulaştırılanlara özel dikkat ve incelemeyle yaklaşmak gerekmektedir.

Emperyalizme bağımlı ülkelerde, değişik derecede bağımlılık ilişkileri söz konusu olmasına rağmen, bu ülkelerdeki ortak özellik işçi sınıfı ve emekçi halklarla emperyalizm ve yerli egemen sınıflar arasındaki çelişki ve çatışmanın giderek büyümesidir. Emperyalist baskı ve sömürü, işbirlikçi burjuvazinin baskı ve sömürsü gün geçtikçe katmerleşirken ; enflasyon, yoksulluk, artan işsizlik, giderek azalan satın alma gücü halklarla egemen güçler arasındaki uçurumu büyütülmektedir.

EZİLEN HALKLAR VE EMPERYALİZM

80'li yıllar işçi sınıfı ve emekçi halklarla emperyalizm arasındaki mücadelelere sahne oldu. Dünyanın hangi bölgesine bakarsak bakalım emekçi yığınların büyük başkadını ve ayaklanmalarını gözlemliyoruz. Faşist diktatörlüklere karşı yükselen halk ayaklanmaları, birer birer faşist diktatörlüklerin sonunu getirdi. Bu gelişmeler dünya halkları ve sosya-

lizm adına ayaklanan ve giderek daha da yoğunlaşan bu halklar ayaklanması zengin tecrübelerle yüküdür. Bizler de bunlardan ülkemiz devrimi adına olumlu ve olumsuz dersler çıkarmak durumundayız. Halkların bu ayaklanmalarından dersler çıkarmayan devrimci bir hareket günümüz dünyasını yeterli ölçüde kavrayamaz.

Uzaklığına, yakınlığına bakmaksızın İran'dan, Filistin'den bizzat Kürdistan'dan başlayarak Nikaragua, Filipinler, Güney Afrika, Güney Kore, Yeni Kaledonya, Eritre, Tigre, Salvador, Arjantin, Şili'deki vb. ayaklanmaları iyi özümsemeliyiz. Bu ülkelerde yükselen mücadele her aşından bir dizi devrimci derslerle doludur. Örgütlenme açısından bu böyledir ; mücadele yöntemleri açısından, grev, genel grevler, sokak gösterileri, partizan savaşı, barikat savaşları açısından bu böyledir. Siyasal ve askeri strateji ve taktikler açısından da keza bu böyledir. Bunları daha da çoğaltmak mümkündür.

İşçi sınıfı ve ezilen halklarla faşist diktatörlükler ve emperyalizm arasında, oldukça amansız, dişe diş mücadele sergilenmesine rağmen, bütün bu ülkeler de işçi sınıfının ve emekçi halkların esas amaçlarına ulaşmadıklarını da acı bir şekilde yine gözlemliyoruz. Daha önceki değerlendirmelerimizde de defalarca bu noktaya parmak basmıştık. İkinci dünya savaşından bu yana önce sömürgeci boyunduruğa karşı daha sonraları yeni sömürgecilğe ve bağımlılık ilişkilerine karşı, yerli sermaye diktatörlüğünü ve emperyalizmi hedefleyen bir dizi halk ayaklanmasına tanık olduk. Ancak ne yazık ki halklar emperyalist zincirin dışına çıkarak sosyalizmin yolunu tutmuyor ; emperyalist-kapitalist sistemin sınırları içinde kalmıyorlar. Bu duruma artık halkların son vermesi gerekiyor. Asya, Afrika ve Latin Amerika halkları yakın tarihlerinden önemli dersler çıkararak ; kapitalist sisteme kendi ülkelerinde nihai darbenin yoluna artık ulaşmanın çözümünü bulmalıdırlar. Bu aşından da bu ülkelerdeki gelişme ve ayaklanmaların yoğun bir inceleme ve öğrenimi, özümsemesi çok büyük değer taşımaktadır.

İran ve Filipinler örneği bu konuda oldukça çarpıcı ve acıdır. İşçi sınıfı ve emekçi halkların omuzları üzerinde gelişen devrimci direniş ve ayaklanma faşist dikta-

törlükleri yıkıma uğrattırırken, iktidar egemen sınıfların bir başka temsilcisinin eline geçiyor. Emperyalist güçlerde pazarından olmamak için bu gelişmeyi özel gayretleriyle garantiye almaktadırlar. Ya da emperyalizme karşı bağımsızlığını elde eden herhangi bir ülke kısa bir dönem sonra, emperyalist-kapitalist sistemin zincirine takılıyor. Bütün bu gelişmelerde işçi sınıfının ve emekçi halklarının gerçek kurtuluş ve sosyalizm için yeterli düzeyde örgütlü olmamaları en önemli etkenlerdir. Bu etken aynı şekilde uluslararası komünist hareketi, sosyalizmin güçlerinin yeterli ölçüde güçlü olmamasıyla giderek daha da olumsuzlaşmaktadır. Modern revizyonizmin ve diğer revizyonist akımların yarattığı tahribat ve yıkımın burada oldukça büyük zararlarını görüyoruz. Uluslararası planda sosyalizme büyük darbe vuran bu Truva atları, anti-emperyalist savaşta büyük zararlara yol açmaktadırlar. Onlar genelde sosyalizm kanalında birleşmesi gereken mücadeleyi bölüp parçaladılar. Emperyalizm, çok genel ifade ederse revizyonist akımların darbesiyle bölünen sosyalizm (yani komünizm) adına hareket eden güçler arasındaki bölünmeyi iyice derinleştirerek, işçi sınıfı ve halkların mücadelesinin zafere ulaşmaması için tüm gücü ve metodlarıyla harekete geçmektedir. Emperyalizm ve ondan kopuk düşünülmecek revizyonizmin oyunlarını boşa çıkaracak mücadele ve örgüt biçimleri bugün oldukça zorunludur. Bu da emperyalizme ve kapitalizme karşı tüm güçleri ortak bir cepheye sokmaktan geçer. En genel deyişle emperyalizm ve sermayeye karşı işçi sınıfı ve emekçi halkların birleşik savaş cephesi şeklinde olmalıdır. Bu savaşım dünya çapında yürütülmelidir ki emperyalizmin, sosyal-emperyalizmin oyunları boşa çıkarılsın. Onların sonları yaklaşsın. Bu taktik işçi sınıfı ve emekçilerin dolayısıyla da biz dünya komünistlerinin çıkarınadır, sosyalizmin çıkarınadır. Bugünün dünyasına özgün olan bu yaklaşımımızı ittifaqlar politikamızda irdelediğimize inanıyoruz. Bu taktik çizgimizi, uluslararası alanda emperyalizme karşı mücadele anlayışımızda da uygun bir şekilde şekillendirmek ve hayata geçirmekle yükümlüyük.

BİRKAÇ HATIRLATMA

Niyahet uzun bir aradan sonra KAWA hareketi Birlik Konferansını gerçekleştirerek kitle yayın organı olarak ALA YEKİTİ'nin çıkması şüphesiz özellikle uzun bir zaman diliminde hareketin konumundan dolayı kendisini boşlukta hissedip ve moral olarak bir çöküntü içerisinde olan bir çok kişi ve çevre için güneşin yeniden doğmakta olduğunu duyduğunu yarıttı.

Özellikle her şeye rağmen inatla Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan ve Sosyalizm'e olan inanç ve bağlılıktan dolayı bir milim bile geri adım atmayan bir çok insan şüphesiz coşkuyla sevinmiş ve inançlarını bir kez daha bilemiştir. İşte bu başanlı olacak çalışmalarından dolayı sizleri devrimci duygularla kutlanmı.

Şunu da belirtmek gerekir ki ALA YEKİTİ yayını faaliyetini sürekli kılmalıdır. Yayınlarından ilgi görmesi ise canlı bir yayın faaliyetini onun da yegane ve tek şartı hareketimizin Kürdistan zemininde yapacağı pratik devrimci toparlayıcı eylem ve çalışmalarıdır. Sanırsam birçok arkadaşlarımız bu gerçeğin artık bilincindedirler artık bu saatten sonra Avrupa'da teorik çalışmalarla küçük pratik çalışmalarla insanları toparlamak ve hareketi geçirmekle yetinmez.

Eski bir Nevroz - yeni bir ALA YEKİTİ okuyucusu olarak derгимizde bir çok imla yanlış bulunmaktadır. Elbette bu yanlışlıklar sadece bilginiz dahilinde olabilir, ikinci yanlışlık ise Kürçe yazılan ve hareketimizin temel sloganı olan *Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan* şiarı yazısındaki *Azad*'in yerine *Yekhevîn* yazılmasıdır.

Üçüncüsü ise ALA YEKİTİ bir kitle yayın organı görevini yapacağına göre özellikle kolay anlaşılır siyasi yazılardan ziyade güncel aktüel konu ve haberlere ağırlık vermesi gerektiği kanısındayım.

Hareketimiz ayrıca merkezi teorik yayın organını çıkaracağına göre ALA YEKİTİ yalnız Kürdistan'lı proleter devrimcilerle hitap eden bir yayın organı değil aynı zamanda Kürdistan toplumsal yapısı göz önüne alınarak proletaryanın dışındaki anti-empyalist anti-sömürgeci ve gelecekte proletarya hareketinin mütefakkiri (ki bu olgu Kürdistan'da güçlüdür) olabilecek sınıf ve tabakalarda hitap edecek bir yayıncılık prensibiyle hareket etmesi sanırım daha yararlı olacaktır. Son önerim ise ALA YEKİTİ olarak sizlerde birçok yayınlarda olduğu gibi (ki gayet demokratiktir) sayfalarınızda yalnız okuyucuya ait bir yer vermenizdir bu isim okuyucu köşesi, okuyucu mektupları veya serbest kürsü olabilir.

ALA YEKİTİ'nin yayına başlamasında ve bundan sonra da, çabasıyla emeği geçecek olan aynı zamanda büyük onurlu, soylu bir görevi yerine getireceğinize güvenim tamdır. İşte siz sevgili arkadaşlarımız, yoldaşlarımız bu şerefli çabanızdan dolayı bir kez daha kutluyoruz.

Doşça devrimci selamlar.

Basel'den bir Ala Yekiti okuyucusu

21.7.88

ASKERİ ÇAPUL

Kürdistan'ın çoğu yöresinde unimleri gibi ne zaman kin, tarafından kurulduğu bilinmeyecek kadar eski tarih ve kültüre sahip köyüm, Bingöl'ün Kiği ilçesinin köylerinden biri.

Kiği yöre halkı son 60-70 yıldan bu yana gurbetçidir. Metropollerde emeğini satar. Ayrıca diğer köylerde emek ve yaşam kavgasını verir. Feodal yapı kabuğunu yırtmış, kapitalist ilişkileri tanımış ve onu dönem, dönem yöresine taşımış Türkiye ve diğer ülkelerin halkları ile omuz, omuza emeğini pazarlamış, sünyalınızda devrimci-demokratik hareketleriyle tanışıp, günümüzde kadar yaşamını sürdürmüş Kürdistan'ın küçük bir yöresidir.

Köyümün sakinleri diğer komşu yöre köyleri gibi kâh gurbetlerine yönelik emeğinin karşılığı birikimlerle köyüne dönmüş, kâh çalışmaya gittiği yörelere yerleşip kalmıştır. Ev, bark ve yuva sahibi olmuştur.

Sömürge engeller bu yerleşimleri hızlandırıp illelerini Kürdistan ve metropoller arasında bölünme tehlikesi ile karşı karşıya getirmiş ve getirmektedir. Zamanla köyümün nüfusu özellikle İstanbul'a yönelik yerleşik bir konum kazanıyor. Bu durum köyü hiç bir zaman terk etme ya da unutmada temeline değil, tam tersine fırsat buldukça dinlenmeye, bostan ekmeye, yağ, peynir üretmeye bal kovanlarıyla uğraşmaya götüren bir olgu idi. Bu olgu 1987 Ekim ayına kadar devam etti. Köyde kalan aileler bu tarihten itibaren evlerinin kapılarını 1988 baharına dönmek umuduyla kilitleyip, ikinci adresteki aile fertlerinin yanına birlikte bir kış geçirmeye gidiyorlar. 1988

baharında Nevroz çıktıklarının yükseldiği sıralarda köyümün sakinleri komşu köy dost ve akrabalarıyla yüreklilerini acıya boğan haberler alıyorlar. Kimi telefonla, kimi mektupla, kimi de tembih sözlerle yüzyılların birikimi olan, yüzyılların emeği-kültürü ve göz nuru olan köylerinin köy evlerinin talana çapura uğradığını haber alıyorlar. Bu haber kımısında "inanmıyorum, olamaz böyle şey, şimdiye kadar (evvelki senede) da böyle yapılmıştı nasıl olurda evlerimiz, eşyalarımız dağıtılır diye" ayları bulan kuşku inanır-inanmaz biçimde kalıyor, bu etapta köy sakinlerinden kimi aileler kalkıp köyüne kadar kuşku telaş uzanıyor.

Gerçekten duyulan haberlerin doğru olduğunu, kapıların kırık, eşyaların parçalanmış, dağıtılmış ve çalınmış durumda olduğunu görüyorlar. Hele ömrünü emeğini, göz nurunu köyünde harcamış emekler, yaralı birer aslan gibi döğünüp, ağıt yapıp, günleri ve haftaları bulan bir iç burukluğu ile komşu köylerdeki akrabalarında misafir kalıp, teker, teker, köyüne dönüp bu acı manzarayı, göz yaşları ile kin ve nefrette izliyorlar.

Gerek basına yansıyan haberler, gerekse çevre halkı tarafından konuşulan haber ortamına girmeye Karakocan'da başladı. Yöreyle olan vesaitle yine yöre sakinlerinden insanlarla yola koyuldum. Kürdistan'ın diğer yörelerinde olduğu gibi yolcular, bu yörede olup bitenleri fısıltı-korku karşını gibi duygularla ifade etmeye çalışıyor, ve tartışıyorlardı. Kürdistan'ın her yöresinde olduğu gibi Kiği yöresindeki sömürgeci askerî tim, askerî çapul olgusu ve buna bağlı olarak gelişen ortam ve olaylar herkes tarafından konuşuluyordu.

Karakocanda, çarşı ve pazarda, kahvehanelerde, saçı, sakallı, bıyıklı, yan-sivil, yan-komando asker görünümünde silahlı çapulcu Türk askerî, Kürt halkının kendisine hak görünümünün atmosferini bozan asalak bir görünümde idi.

Şunu belirtiyim ki hiç bir baskı unsuru halkımızı kendi kültür birliğinden, dil, gelenek ve göreneğinden alı koya-maz. Halkımızın tüm normları canlı ve ayakta yapay sömürgeci devlet dairelerinde bile halkımızdan insanlar kendi dilini konuşmaktan çekinmiyor ve inadına çok güzel ve canlı Kürçesi ile yaşamını sürdürüyor. Eşeğin sırtında, patika yolda sömürgeci helikopter gürültüsünde bile ıslığı çalıp, türküsünü mırıldayan insanlarımızı buna en canlı örnek olarak vermek mümkün.

Peri vadisinde, gök mavimsine paralel aldığımız yolda, Kürdistan'ın bu yöresi buram buram idi. Dağlar dimdik ayakta, ekinler başak, başak, çocuklar memde ve sömürgeci süngü Kürdistan'da.

Peri kenarında köyümüze dönüşecek yolun sağında köydeki ilk okul ve sağlık ocağında asker ve keş görünümündeki timlerle karşılaştım. Buraya bahar aylarında, okul yakma gibi eylemler sonucu asker ve timler yerleştirilmiş, bir üst köye vardığımızda, iki yüz hanelik askerlerin köyünde 20-30 kadar evin kalıp kalmadığını köylü vatandaşlarla sohbetimizde anlaşıyordu. Bu köyde de bahar aylarında okul yakma gibi temelsiz ve halkımızı sömürgeci askerlerle yüz yüze bırakan eylemler olmuş. Bu tür halkımızın göçsün ve kopuk eylem ve pratikler, yöre halkımızın göçüne neden son olaylardır.

Sömürgeciler bunu fırsat bilip Kürt halkını ve yurtsever, bağımsızlıktan yana gerek Kürt siyasi hareketini, gerekse bireysel çaba ve gayret sarf eden yurtsever insanlarımızı karşı karşıya getirmek için elinden geleni ardına koymuyor. Bir üst köye vardığımızda köy girişinde sömürgeci Türk askerî nöbette ve kimlik kontrolünde idi. Günümüzde kadar dini çelişki dahil hiç bir çelişkiyi olmayan yöre halkı ve köylüleri bu atmosferi içlerine sindiremediği gibi örgütsüz ve eli kolu bağlı sabır etmek durumundalar. Askerlerin ekmeği de köylüleri pişirtmekte. Bu köyün batsındaki köyde üç cense özel tim yerleştirildiği ve bu özel timin terör estirdiği köylüler tarafından anlatılıyordu.

Misafir olduğum ilk köyde, akşam üstü yol kenarında oturmış köyden bir kaç insanla sohbet ediyorken, silah sesleri bir anda savaş görünümü ile sohbetimizi bozdu. Görünürlerde bir şey yoktu ama silah sesleri uzun, uzun devam etti. Ertesi gün, dönüşümde, batıdaki köyden bir delikanlı kasabaya gitmek için arabaya el kaldırmış, gelip yanına oturdu. Sohbetimiz esnasında, "dün akşam üstü silah sesleri duyduğum neyin nesi idi" diye sordüğümde:

"Bizim köydeki özel timler, köyün yakınında mağaraya benzer bir oyukla karşılaştıklarında terörist avlıyoruz hevesi ile rast gele oyuğu taradıklarını" söyledi.

Bu da gösteriyordu ki sömürgecilerin amacı Kürdistan halkını sindirmek, yok etmek, terör estirmekti.

İkinci köyün üst tarafına, bir düzlüğe (yaylaya) ulaştık. Taşıt yolu sadece sömürge mantığı temeline trafiğe

elverişli... Toz duman içinde girdiğimiz yayla düzlüğüne adeta ölü sessizliği hakimdi. Yan yana dizilmiş komşu köy evleri yıkılmış, hayvan sürüleri kaybolmuş, tepelerin etek-leri tabiat güzelliğine insansız boğulmuş, Ne yakın sesleri nede nisari genç kızların balı mendilli. Sabahın, insanı ferahlatan Kürdistan güneşinde etraftaki her taş, her ağaç ile olan anılarımızı tazeliye tazeliye ilerliyordum. Doğa güzelliği bir yana; önceki yıllarda böylesi bir yolculukta adım başı insanlarla, çobanlık yapan çocuklarla, köyden köyde giden yollarla, hayvan sürüleriyle karşılaşmak mümkün değildi.

Çocukluğumuzun geçtiği ve yıllarca yaz tatillerinde uğradığım köyümün yaylalarına gelmiştik.

Yayla evimiz, diğer yayla evleri gibi çökmüş, kapısının kara dut ağacı ve söğüt ağacı kaybolmuş durumdaydı. Asırları bulan bu yaşam biçimi bağında nice insanlar, çocuklar barındırılmış. Ama şimdiki; unutamadığım çevre yayla çocukları ile genç kız ve erkeklerimizin bizim yayladaki birleşip çıktıkları halaylar ne de çobanlık yapan ve kenger sakızı döken biz afacanlar ne anamın yaydığı yayık sesleri ne de keklük yuvaları... Yayla ve köy arasındaki çayırık ve ormanlık arada çocukluğumuzda kalan her kaşındaki anılar tap taze dip diriydi. Tek değişen şey sömürgecilerin doğal zenginliklerimizden biri olan ormanı talan etmek için açtıkları karayolu oldu.

Derken ıssızlığa alışmamış çatılı köyümün evleri ile göz göze geldim. Asırların birikimi, feodal yaşam, Rus Savaşlarını, Mem ü Zin'i, Ermeniler'i, Derisim ayaklanmasını anlatan yaşlılar, anam, babam, kardeşlerim, komşu akrabalarım, ta-vuklarımız, harmanlarımız, bostanlarımız, bal arlarımız, hele, hele hiç unutamadığım atımız, köpeğimizden hiç biri yoktu ortalıkta.

Her yaz tatilinde köye gittiğimde köpeğimiz Durno havlayarak beni karşıladı, etrafında bir kaç tur atar koklar ve sonunda aileden biri olduğunu anlar ve sevincini garip sesler çıkartarak sevimli hareketlerle belirtirdi.

Araba evimizin hemen kapısında durdu, indik; ilk görünen evimizin sırt üstü açık ve kırılmış kilidi ile kapıydı.

Babam, yan şaka yüreği yanık haykırarak isteğini saklayarak "yahu bizim çocuk çokuktan ses seda yok, evde yoklar mı yoksa" derken ağlamaktaydı. İleri girdiğimizde misafir odası, yatak odası, dolaplar, yataklar, mutfaktaki eşyalar, kap, kakac dermadaydın edilmiş, parçalanmıştı. Adeta talan edilmiş durumdaydı. Asırları bulan bir yerleşim birimi adeta çapula uğramış oturulmaz hale getirilmişti.

Yanımızdaki komşu köylülerden biri "kanuni takibat durumunda bu çapulcu asker ve yöredeki timler tarafından yapıldığına dair şahitlik ederim" diyordu. Yine köyümüzün açık arazisinde öncülük yapan Ordu'lu bir Türk genci de evleri bu duruma getiren, eşyaları arama bahneleriyle parçalayan çevredeki özel timlerin olduğunu anlatmaya çalışıyordu.

Kapılarını sürekli açık kalacağını salık eden de yöredeki askeriyeye olduğunu komşu köylüler anlatıyordu.

Sıradan ziyaret ettiğim tüm evlerde aynı manzarayla karşılaştım. Kapılar ya kırık ya da sonuna kadar açık, eşyalar dağılmış, parçalanmış durumdaydı.

Dönem, dönem köyü aramaya gelen askerî yetkililer köy sakinlerine sözüm ona babacanca "aman buraları terk edin, bizler terörist peşindeyiz, sizler ayak altında gidersiniz, sizlere yazık olur" diyorlarmış.

Kürt halkının ne teröre ihtiyacı vardır ne de başkaları tarafından korunmaya. Onun tek ihtiyaç duyduğu şey bağımsızlık ve özgürlüğüdür. Sözüm ona bağımsızlık hareketi adına yörede olumsuz, gereksiz ve halktan çok uzak eylemler nederiye çoğu yerde savunması Kürt halkı sömürgecilerin dipçigiyle karşı karşıya bırakılıyor.

Bugün Kürdistan'ın çoğu yörelerinde sömürgecilerin planlayıp açıkça uygulamaya cesaret edemediği Kürt halkını göç zorlama olayına bu türden sorumsuzluklar alet oldu ve de olmaya devam etmekte.

İki ateş arasında kaldığını söyleyen çoğu aileler hiç bir zaman düşünmediği göçe kendiliğinden karar veriyorlar. Bu da sömürgecilerin bir taşla iki kuş vurmasıdır.

Köyümdeki bu acı manzarayı yanımdaki fotoğraf makinasıyla görüntüleyerek kısa bir süre sonra da oradan ayrılmak zorunda kaldım.

Bu tür acıların, olumsuzlukların Kürdistan'da yaşandığı ve bağımsızlığa kadar yaşanacağı şüphesiz. Halkımızın ihtiyaç duyduğu, tek eksikliği kendisi ile örtünülebilirdi, yok vucut olabilecek siyasi-politik örgütlerdir. Bağımsız-Birleşik Demokratik Kürdistan'ın tek yolu (ilk etapta) siyasi örgütlerin asgari de olsa güç ve eylem birliği yapıp tek cephede Kürt halkının birleşmesidir.

Selamlarımla 28.08.88

İstanbul'dan bir ala yekiti okuyucusu

12 EYLÜL'ÜN 9. YILINDA

12 Eylül faşist rejiminin gerçek yüzü halklarımızın nazarında git-tikçe daha açığa çıkıyor. Çeşitli sınıfların temsilcileri olan parti ve gruplar ise halkımızın yükselecek olan mücadelesini kendi doğrultularında kullanabilmek için birbirleriyle yarışıyorlar.

Türk burjuva düzen partileri sahte vaatlerle "demokrasi" şampiyonluğu yaparak işçileri, köylüleri tüm çalışanları, Kürt halkını aldatarak yine emperyalizme bağımlı, tekellerin başta bulunduğu, sözde anti-faşist bir iktidar kurmaya çalışıyorlar.

Türkiye ve Kürdistan halklarının mücadelesi yükseldikçe egemen yönetici çevrelerin devrimci çözüm dışında kendi egemenliklerini devam ettiren bir düzenden yana alacakları bilinen bir gerçektir.

Bugün sahte referandumlarla halk-

ları aldatan faşist burjuvazinin SHP veya DYP'li ya da yalnız başlarına iktidarı kendilerini korkutmuyor.

SHP veya DYP'nin sol'a alternatif kuracakları iktidar, burjuva diktatörlüğünden başka bir şey değildir. Böylesi bir iktidar Kürt halkının işgalden kurtulmasını getirmeyecektir. Faşist diktatörlük devrimci bir mücadele sonucu yıkılmadığı müddetçe Kürdistan'daki mevcut sömürge boyunduruğu kalkmayacaktır.

Türkiye'deki anti-faşist mücade-lenin burjuva çözüm yolu işçi sınıfının ve Kürt halkının istemi hiç bir zaman olmayacaktır. Emperyalist devletler Portekiz, Yunanistan, İspanya ve Arjantin'de uygulanan bir çözümden yanadırlar. Böylesi bir "çözüm" Kürt halkının ve Türkiye işçi sınıfının örgütlenme seviyesine bağlı olarak gelişme gösterecektir.

12 Eylül cuntasına karşı Türkiye

ve Kürdistan'da çeşitli korsan gösteriler, yazılmalar yapıldı. Pankartlar asıldı. Bildiriler dağıtıldı. Polis ve jandarmanın tüm önlemleri yetersiz kaldı.

Avrupa'da da yürüyüş ve mitingler, kapalı salon toplantıları yapıldı. Bildiriler dağıtıldı, afişler yapıştırıldı. Ayrıca 12 Eylül faşist yönetiminin mevcut durumu ve yapılması gerekenler üzerine Paris'te aşağıda imzası bulunan örgütler biraraya gelerek yemekli bir basın toplantısı düzenlediler.

TDKP son anda hiç bir açıklama yapmaksızın toplantıdan çekildi.

Cumhuriyet, Kürdistan Press, Nokta, 2000'e Doğru ve Ermeni gazetesi GAMK'nın katıldığı basın toplantısında gazetecilerin çeşitli soruları cevaplandırıldı.

Basına dağıtılan bildirinin tam metni şöyle ;

ORTAK BASIN BİLDİRİSİ

12 Eylül 1980 askeri faşist darbesinin 9. yılındayız.

Geçirilen 8 yıl komünistler, devrimciler, demokratlar için ; başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışan yığınlar için ; başta Kürt ulusu olmak üzere tüm ezilen ulus ve milliyetler için ; kısacası tüm farklı milliyetlerden emekçi sömürülen halklarımız için kapkara bir dönemdir.

Vahşet düzeyinde ulusal baskı, işkencelerin her türlü, bir avuç para-babasının şişinmesi uğruna yığınların iliklerine değin aşırı ekonomik sömürsü yaşanmıştır. Emperyalizmin, sosyal emperyalizmin desteğinde bir pazar cenneti devrimin ateşinden korunmaya çalışılmıştır.

Geçirilen 8 yılda, her türlü demokratik hak ve özgürlüklerin aşırı düşmanı olduğu belgelenmiş olan askeri rejim başlarıyla onların sivil görüntülü uzantılarının koruduğu egemen sınıfların düzenin, emekçi ve sömürülen halklarımızın ne ulusal sorunlarına, ne ekonomik tükenmişliklerine, ne de öteki tür demokratik istemlerine en küçük olumlu bir yanıt veremeyeceğinin dolu dolu örnekleri yaşanmıştır.

Ülkenin gerçekten bağımsızlığı, işçi sınıfı ve halkların özgürlüğü ve sosyalizm davasından başka hedefleri bulunmayan, işkencelerde sakat kalmış, zindanlarda çürütülmüş ve hala çürütülmekte olan, her milliyetten tüm ilerici, sosyalist tutsaklar ;

Parçalanmış Kürdistan'da yıllardır başta T.C. devleti tarafından olmak üzere, sürekli ulusal baskı ve vahşet altında ezilen ; en son Irak örneğinde olduğu gibi, kullanımı yasak kimyasal silahlarla soykırım düzeyinde vahşete uğratılan Kürt ulusundan ; T.C. sınırları kendilerine ulusal bir hapis-hane kılınmış Ermeni, Arap, Rum, Çerkez gibi azınlık milliyetlerden işçi ve emekçi köylüler ;

Kıbrıs'ta açık askeri işgal altında yaşayan halklar ;

Türk faşist rejimine karşı dayanışmacı bir mücadele yürütmelidirler. Geçen 8 yıl içinde halkların nihai kurtuluş alternatifinin sosyalizmden başka bir yerde olmadığı tüm çıplaklığıyla görülmüştür.

Aralarında gerekli dayanışmacı ilişkinin eksikliğinin giderek daha çok bilincine varan ve bu hatalarını aşmak isteği gösteren bizler, kendi özel program görüşlerimizi muhafaza etmekle birlikte, işçi sınıflarımız başta olmak üzere tüm halklarımızı demokrasi ve sosyalizm hedefi doğrultusunda dayanışmacı bir mücadeleye çağırıyoruz.

12 Eylül'ün 8. yılında bir kez daha, haklılığımıza ve halklarımıza güven duygularımızı tekrarlıyor ; Türk egemen sınıflarının düzenine karşı devrim davamızın asla söndürülemediğini açıklıyoruz.

12 Eylül 1988

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ (Marksist-Leninist)
TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ (Marksist-Leninist) HAREKETİ
TÜRKİYE DEVRİMCİ KOMÜNİST PARTİSİ
TÜRKİYE-KUZAY KÜRDİSTAN BİRLEŞİK KOMÜNİST PARTİSİ İÇİN
MÜCADELE BAYRAĞI
YEKİTİYA PROLETARYAYÉ KURDISTAN

12 EYLÜL YÖNETİMİNİN İŞLEDİĞİ CİNAYETLER DEVAM EDİYOR

12 Eylül 1980 darbesinden bugüne kadar, insan hak ve özgürlüklerine temel demokratik haklara, Kürt ulusal haklarına, işçi sınıfının ekonomik demokratik ve siyasi haklarına karşı işlenen suçlar, askeri faşist Eylülist rejimde normal uygulamalar halini almıştır. Demokrasi sahtekarlığı bu rejimin iğrenç yüzünü maskelemekten başka bir şey değildir. 1980 Darbesiyle generaller çetesinin belirlediği hedeflere bugün de kanla zulümle varılmaya çalışılıyor.

1980'den 1988'e kadar :

- Türk ekonomisi 150 tekelin hakimiyetine girdi, tekel dışı sermaye tasfiye edildi, küçük üretici işsizler ordusuna katıldı, işçi ücretleri donduruldu enflasyon her yıl %60'larda seyretti, yoksulluk iyice katmerleşti.

- T.C. emperyalistlere ekonomik ve siyasi olarak dahada bağımlılaştı ve NATO'nun Orta-Doğu'daki bekçilik görevini üstlendi.

- Toplumsal muhalefet kanla zulümle bastırıldı, burjuva partiler bile yeni rejimin çerçevesine oturtuldu.

- Devrimci demokratik muhalefete karşı girişilen topyekün saldırı, savaş kurallarını dahi tanımayan bir vahşete dönüştü. On binlerce genç insan zindanlara dolduruldu, akılalmaz vahşete ve baskıya maruz bırakıldı, binlercesi kurşunlanarak, işkence veya idam edilerek öldürüldü. Devrimci demokratları sadece fiziki olarak değil, aynı zamanda ruhen ve fikren de teslim almak için pişmanlık yasası ile işkence arasında ezilip ihanete zorladı. Türkiye ve Kürdistan tam bir askeri kışlaya dönüştürüldü. Bir milyon yüzbin insan sorgudan geçirildi.

12 Eylül darbesinin ve rejiminin en temel özeliği Kürt düşmanlığıdır, ana hedef olarak da Kürdistan Ulusal Kurtuluşçu uyanışını durdurup ulusal devrimci güçleri ezmektir. Kuruluş harcında Kürt düşmanlığı bulunan T.C. 12 Eylül darbesiyle Kürdistan'ı adeta yeniden işgal etti. Ordusunun üçte ikisini Kürdistan'a kaydırdı Kürdistan'daki okullar ve diğer devlet binaları orduya tahsis edildi, buralar birer işkence karargahları haline getirildi. U.S.A. Eğitimli timler Kürdistan dağlarında, halkımıza duydukları kini en barbar şekilde kusmaktadırlar. Kürdistan halkı ya göç etme ya da korucu olma ikilemi arasında ihanete zorlanmaktadır. T.C.'nin en cömert davrandığı yatırımlar, Kürdistan'a cezaevleri ve "güvenlik tedbirleri"dir. Diyarbakır, Elazığ ve Malatya'daki zindanlar dünyada benzeri görülmemiş vahşetler yaşadı.

T.C. Kürt ulusunu imha etme politikasını sadece sınırları içinde uygulamakla kalmadı, sınırları aşarak güney Kürdistan'a da askeri saldırılar ve katliamlar yaptı. Son dönemlerde İrkçı BAAS yönetiminin kimyasal bombalarına hedef olmamak için sınırı geçmeye çalışan binlerce kişiyi Irak celatlarına iade etmiş ve teslim edilen yerde bu savunmasız insanlar kurşuna dizilmişlerdir. Yüzbinlerce Güney Kürdistan'lı sınırda iki cephe arasında imha edilmektedir.

12 Eylül darbesi bunca zulme rağmen hedefine ulaşmış mıdır ? Kesinlikle hayır. Kürdistan ulusal kurtuluşçu güçleri her şeye rağmen yok edilmediler. Kendi karargahlarının içindeki zindanlarda bile başarıya ulaşmadılar ve savaş esirlerinin görkemli direnişleri karşısında acz içine düştüler. Katliam ve baskılarına rağmen Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesi yükselmektedir, yaygınlaşmaktadır.

Türkiye'deki devrimci demokrat muhalefet yeniden örgütlenme, sesini duyurma dönemine girmiştir. Kitleler ve işçi sınıfı artık istemlerini daha net ve yüksek sesle dile getirmekte ve kitlesel eylemler yeniden başlamaktadır. Kürt ulusu ile T.C. arasındaki çelişki daha netleşmiş kitlelerin bilincine yansımıştır. Türk egemen sınıflarının ısrarlı inkarcılığına rağmen Kürt sorunu artık Türkiye ve Dünya kamuoyunun gündemine girmiştir.

12 Eylül kanlı rejimine karşı doğru alternatif demokratik halk iktidarındır. Bağımsız Kürdistan'da demokratik halk iktidarı Türkiye çapında demokratik halk iktidarını da gündemleştirecektir. Burjuvazinin sahte alternatifleri 12 Eylül rejiminin devamını sağlamaktan başka bir şey değildir.

12 Eylül 1988

**ZAFER KÜRDİSTAN VE TÜRKİYE HALKLARININ OLACAKTIR.
12 EYLÜL'ÜN ELEBAŞILARINDAN MUTLAKA HESAP SORULACAKTIR.**

KAWA

YILMAZ GÜNEY

HALKIMIZIN KALBİNDE

YAŞIYOR

Yılmaz Güney sanatıyla, edebiyatıyla, politikasıyla, yaşıyor ve yaşayacak, ulusal kurtuluş ve demokrasi mücadelemizde yerini alıyor ve zafere kadar alacak.

Burjuvazi ve revizyonistler, Yılmaz'ı, devrimci mücadele içindeki yerinden söküp atmak için onun sadece sanatçı yönünü onu da çarpıtarak öne çıkarmak istemektedirler. Oysa Yılmaz Güney filmleriyle, romanlarıyla, politik görüşleri ile bir bütündür ve sinema onun için sadece bir araç olmuştur. Yılmaz filmlerinden, politik düşünceleri doğrultusunda halka birşeyler verdiği oranda mutlu olurdu. Revizyonistler ile T.C. arasındaki tek fark, biri hem Yılmaz'ın sanatını hem de fikirlerini yasaklarken, diğerleri sadece fikirlerini yasaklıyorlar.

Yılmaz Güney, Kürdistan halkının yetiştirdiği büyük bir devrimci idi. Büyük bir fikir ve eylem adamı

idi. O, Kürdistan halkının gurur kaynağıdır. Kürdistan'da "ünlü" (!) sanatçılar çok çıkmaktadır. Fakat onların çoğu utanç kaynağıdır ve T.C.'nin maşaları durumundadırlar. Yılmaz Güney'e "özgürlük" diyen İlyas Salman zavalısı ile İbrahim Tatlıses'te Kürttürler. Bu gibi sanatçılar Kürt kültürünü Türkleştirme çabasıdadırlar ve bu çabalara karşılık T.C. tarafından yeterince mükâfatlandırılmaktadırlar. Bunlar kendi kişisel çıkarları için Kürdistan halkının kültürünü pazarlayıp satan hainlerdir.

Yılmaz Kürdistan halkının davasına sözle ve fiilen sahip çıktı. Sömürgeci faşistlerin baskılarına, mahkemelerine, cezavelerine rağmen yılmadı. Cezaevlerinde mücadelesine devrimci bir sanatçı ve yiğit bir savaşçı olarak devam etti. O halkından kopmamak için bütün baskılara göğüs gerdi. 1980 cuntasına karşı mücadele edebilmek ve

halkına daha çok şeyler verebilmek için imkanları kısınlca yurt dışına çıktı. Yılmaz Güney siyasal olarak Türkiye proletaryası adına M-L bir zeminde idi. O, devrimin temel kurallarının M-L ışığında kavramış bir çok Türkiye sol örgütlerine nispetle Kürdistan sorununa daha doğru bir yaklaşım göstermiştir. Yılmaz Güney Kürdistan'ın sömürge olduğunu, Kürt ulusunun bağımsızlık, ayrı bir devlet kurma hakkını ve isteminin desteklenmesi gerektiğini, ayrı örgütlenme hakkına saygı göstermesi gerektiğini Türkiye soluna öğretmiştir. O, Kava'nın temel sloganı olan "Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan" şiarını benimsiyordu. Hatta biraz ütopyada olsa "Ön Asya Sovyetler Cumhuriyeti" sloganını da benimsiyordu. Yılmaz, Türkiye devriminin ana halkasını kavramış, Kürdistan sorununa doğru çözüm getirmeden Türkiye devriminin olanaksız olduğunu kavramış, Kürdistan'ı, devrimci mücadeledin çıkış noktasına, odağına koymuştu.

Yılmaz Güney tutarlı, kararlı bir anti-emperyalistti. O, başını ABD'nin çektiği kapitalist-emperyalist bloka karşı olduğu kadar, Sovyet sosyal-emperyalistlerine karşı da mücadele ediyordu. Sovyetler Birliğinin yüzüne taktığı sosyalizm maskesini çekip alarak gerçek yüzlerini Türkiye ve Kürdistan halkına gösterdi.

Yılmaz Güney, M-L'i kendisine rehber olarak almıştı. Revizyonizmin her türüne, modern revizyonizme, Çin revizyonizmine, Avrupa "komünizmine" karşı mücadelede onunda katkısı vardır. Yılmaz hakkında citlerce yazı yazılmış ve yazılacaktır. Onu yaşamak ve yaşatmak Türkiye ve Kürdistan proletaryası için büyük bir kazançtır. O, sömürgecilğe, faşizme, emperyalizme, şövenizme, revizyonizme karşı dalgalanacak bir bayraktır.